

INFORMAČNÍ
SERVIS

SMO
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Ins

ČASOPIS
SVAZU MĚST A OBCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
29. ROČNÍK
ČÍSLO 1/2021

<http://www.smocr.cz>

**Složité a náročný
rok 2020,
s nadějí vyhlížíme
rok 2021**

**Dopady účinnosti
nového zákona
o odpadech
na obce**

**Komplexní
pozměňovací
návrh
ke stavebnímu
zákonu**

PF 2021

Jsme na jedné lodi a táhneme za jeden provaz

Svaz měst a obcí ČR přeje šťastný nový rok

Lepší nový rok

Vážené primátorky, vážení primátoři,
vážené starostky a starostové,
milí kolegové, přátelé,

držíte v rukou první číslo časopisu Informační servis roku 2021, číslo novoroční. Tak jako v předchozích letech Vám bude přinášet maximální množství informací, které pro Vás naše Kancelář připravuje. Informace ze světa nové legislativy, kterou jako připomínkové místo vlády upravujeme a ladíme s dalšími kompetentními orgány, aby co nejvíce odpovídala Vaším potřebám a byla srozumitelná pro každého představitele samosprávy.

Letos nás čeká v tomto směru ještě řada jednání, například o novém stavebním zákoně, a věřím, že na jejich konci bude konečný návrh akceptovat naše požadavky, které vycházejí z hluboké znalosti života v regionech, v našich obcích a městech.

V našem časopise najdete i další články, které Vám mají pomoci zvládat Vaši práci co nejlépe. Kromě odborných, které Vás provedou řadou situací, ve kterých se můžete ocitnout, najdete i příspěvky sdílející dobrou, ale někdy i tu špatnou praxi. Jsou to příběhy Vašich kolegů, starostů a starostek, kteří bojují či bojovali s nějakým problémem. Jejich zkušenosti můžete použít při řešení podobných situací. Informační servis, doufám, bude i tento rok splňovat Vaše očekávání, děláme ho pro Vás s co největší odpovědností. Věřím, že na jeho stránkách budete po celý rok nacházet odpovědi na vše, co představitele samosprávy může zajímat.

Minulý rok nám přinesl naprosto nečekané výzvy, v důsledku koronavirové epidemie města a obce bojovala o život. Nejen svých občanů, ale i o vlastní existenci, existenci správního orgánu. Čelili jste bezprecedentním situacím. Ze dne na den se změnila protikoronavirová opatření, byl vyhlášen nouzový stav. Při krátkém letním vydechnutí, při zlepšení celkové situace epidemie, si ale starostové nevydechli. Dopadly na ně důsledky přesunování peněz určených pro jejich rozpočty na nejručnější kompenzace pro skupiny poškozených. Konec roku se nesl ve znamení návratu nouzového stavu, zhoršení epidemie, chaosu a zmatku v plánování budoucích obecních rozpočtů. Jiskřičkou světla se stalo schválení historického navýšení rozpočtového určení daní ve prospěch

obcí, měst a krajů. Přispěl k tomu jistě i náš Svaz, jehož jste členy.

Nicméně s počátkem nového roku se epidemiologická situace opět zhoršila. Naděje do budoucna je očkovaní, které proběhne během letošního roku. Protože jsme na počátku roku 2021, roku, který jedničkou naznačuje, že je to možný začátek, tak mi dovolu, abych Vám popřál, aby ten začátek dalšího desetiletí 21. století byl zase návratem k našim bývalým životům, které nám epidemie koronaviru vzala. Alespoň návratem k osobním setkáváním, která nám tak velice chybí.

Přeji Vám, abyste měli ve svých obcích a městech co nejvíce statečných lidí, hrdinů dnešních dnů, hrdinů, jako jsou zdravotníci, prodavačky a prodavači v obchodech, popeláři, městští policisté, ale i obyčejní dobrovolníci, kteří nám všem pomáhají a kteří se i v těch nejkritičtějších chvílích dokáží postarat o druhé.

Dovolte, abych na závěr použil slova z nortoricky známého vánočního filmu Láska nebeská. Jsme sice malá země, ale zato země významná. Země takových velikánů jako Božena Němcová nebo Jan Ámos Komenský. Hrdi můžeme být na naše vojáky bojující v obou válkách za naši svobodu. Máme co světu nabídnout i na poli medicíny, techniky, výzkumu. Dali jsme světu kostku cukru nebo objev kontaktních čoček. Jsme zemí nejrychlejších žen na světě závodících na bruslích, snowboardu i na lyžích. Nejlepších hokejistů a někdy i fotbalistů.

Jsme národ šikovných, pracovitých a slušných lidí, nás koronavirus neporazí. Myslete na to a neztrácejte naději.

Přátelé, držte se. Hodně zdraví do nového roku přeje Váš předseda

František Lukl

obsah č. 1/2021

Krátké zprávy	4
Prevence a bezpečnost: Bezpečnost a ochrana zdraví při práci – jak na ni	6
Složité a náročné rok 2020 pro všechny, s nadějí vyhlížíme nový rok 2021	8
Dopady účinnosti nového zákona o odpadech na obce	9
Novela zákona o zadávání veřejných zakázek platná od 1. 1. 2021 ukládá zadavatelům nové povinnosti	12
Komplexní pozměňovací návrh ke stavebnímu zákonu	13
Přímo řízené programy EU vs. Česká republika	16
Projekty: Rok 2020 byl rokem on-line vzdělávání	19
Starosti starostů: Jak překonáváme druhou vlnu na Hluboké	20
Právní poradna	21
Z legislativy: Nová legislativa pro rok 2021 a její dopady pro obce	22
Připomínkujeme	24
Představujeme Regionální komisi Svazu	25
Z jednání orgánů Svazu	26
Soutěže: František Lukl byl vyhlášen manažerem roku 2019 v kategorii Veřejná správa	29
Chytrá města 2020: Úspěch svazového projektu i zvláštní ceny poroty	30

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: Kongresové centrum Praha,
ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.

ID datové schránky: 5fkgwn3
Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.
Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívala.
Uzávěrka tohoto čísla 31. 12. 2020.
MK ČR E 14584

Foto titulní strana:
P. Sabo, Praha

Ins

8. prosinec 2020, on-line

Evropské fondy po roce 2020

Budoucnost politiky soudržnosti. Tato online akce, jejíž úvodní slovo patřilo ministryni pro místní rozvoj Kláře Dostálové, si kladla za cíl uceleně informovat prostřednictvím Národního orgánu pro koordinaci (MMR) o chystaných operačních programech a dalších nástrojích, které budou v České republice od roku 2021 realizovány. Konference zároveň představila i aktuální stav příprav nového programového

Rada ESIF se opět sešla

Rada pro evropské strukturální a investiční fondy opět jednala on-line. Díky svému členství v této platformě byli zástupci Svazu tomuto jednání přítomni. Na programu bylo informovat o stavu čerpání financí spadajících do nyní končícího programového období 2014–2020 a rovněž informovat o stavu přípravy budoucího období. Co se týká pravidla N+3, bylo konstatováno, že limit čerpání pro rok 2020 byl ke konci listopadu 2020 splněn všemi programy. Bylo rovněž sděleno, že od počátku programového období 2014–2020 bylo ke dni 30. listopadu 2020 vyhlášeno kumulativně za všechny programy 1121 výzev s alokací 831,5 mld. Kč (příspěvek EU), což představuje 130,4 % celko-

Inovační webinář pořádaný MV na téma Elektronizace – Open Data

Ministerstvo vnitra a Ministerstvo průmyslu a obchodu ve vzájemné spolupráci připravily sérii webinářů s názvem „Inovační management ve veřejné správě“. Jejich cílem je zkvalitnění veřejné správy, a to prostřednictvím poskytnutí inspirace územních samospráv k inovativnímu myšlení a projektům. V prosinci se konal webinář na téma Elektronizace – Open Data. Otázka tzv. open dat, tj. otevřených dat, je velice aktuální a jejich využití by mohlo zcela zásadně pomoci v mnoha činnostech municipalitám. Jenže – chce to vědět, jak na to, co to vlastně znamená, k čemu to slouží. Zodpovězení těchto základních otázek se intenzivně věnovali všichni přednášející.

Prvním vystupujícím byl Michal Kubán z odboru Hlavního architekta eGovernmentu z MV. Věnoval se představení pojmu a legislativního zakotvení open dat a jak přistoupit k jejich zveřejňování nejen z úrovně státu, ale i z úrovně územních samosprávných celků. Mezi dalšími hosty byl Petr Souček, ředitel odboru správy dat z Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, který promluvil k zpřístupňování otevřených dat na ČÚZK a jejich významu. Dlužno k tomuto tématu dodat, že tím jsme si mohli ověřit to, že se vlastně všichni s otevřenými daty mnohdy setkáme, aniž bychom si uvědomovali, že se jedná o otevřená data, čili open data. Do webináře přispěl i Jan Zvara, vedoucí oddělení dat, analýz a evaluací z Magistrátu města Brno. Brno je obrovským průkopníkem v této oblasti a je možné se s jejich činností ve směru využití open dat seznámit na jejich internetových stránkách – určitě tím chybu neuděláme, neboť tak lze získat výborný vhled do jejich praktického využití a v mnoha ohledech by si tak města a obce mohla ušetřit několik odpovědí na žádosti o informace. Posledním vystupujícím pak byl Benedikt Kotmel, vedoucí Data city Lab, Operátor ICT a odborník na open data, jenž krátce představil pražskou Datovou platformu Golemio. Celkově lze webinář hodnotit velice pozitivně, neboť to byla jedinečná možnost nenásilně a lidskou formou získat přehled k této problematice a případně položit dotazy k nejasnostem či k praktic-

ké činnosti. Celou akci moderoval David Sláma z MV, a pokud by kdokoliv měl zájem získat více informací jak k proběhlým, tak budoucím webinářům, lze tak učinit na odkaze: <http://kvalitavs.cz/webinare-inovacni-management/>, kde jsou zveřejněny i prezentace jednotlivých vystupujících.

Kulatý stůl k problematice home office

15. prosinec 2020, on-line

Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR, z. s., ve spolupráci s odborníky v oblasti pracovního práva a přizvanými zástupci dotčených institucí včetně Svazu uspořádalo on-line kulatý stůl k pracovním záležitostem v době nouzového stavu, zejména k problematice home office v prostředí územních samosprávných celků a veřejné správy. Hlavním tématem diskuse byla pracovněprávní problematika home office se vším, co k němu přináleží. Řešily se právní limity a možnosti, povinnost jeho nařízení, resp. dohoda o změně pracovních podmínek, podmínky pro home office, zadávání, výkon a kontrola práce, bezpečnost práce a ochrana zdraví a další podmínky. Diskutována byla i otázka překážek v práci a jejich náhrad v době nouzového stavu a nařízeného omezení výkonu agendy ve veřejné správě. Účastníci si vyměnili pracovněprávní informace, poznatky a zkušenosti. Definovány byly nejčastější pro-

blémy, které zaměstnavatelé řeší v rámci home office. Výstupy z kulatého stolu jsou k dispozici na stránkách Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR

www.tajemnici.cz.

Zasedání Výboru pro jednotný digitální trh

16. prosinec 2020, on-line

Jednání Výboru pro jednotný digitální trh, jehož je Svaz členem, se konalo formou on-line. Program byl více než nabitý a k hlavním tématům patřil akt o digitálních službách a akt o digitálních trzích, k čemuž mělo nejvíce co říci Ministerstvo průmyslu a obchodu. Dalším tématem byla datová politika EU a informace k Data Governance Act. Diskuse byla vedena k otázce umělé inteligence a po představení informací Úřadem vlády k revizi Koordinovaného plánu k AI byla představena Iniciativa Czech Women in AI a spolupráce na projektu Ženy ve vědě s L'Oréal Unesco. Do tohoto projektu, jehož cílem je podpořit grantem ve výši 200 000 Kč mladé vědkyně a medializovat jejich projekty, je možné se přihlásit do 28. února 2021. Mezi dalšími body programu bylo jednání i o projektu GAIA X či o projektu Safer Internet for Children. Závěrem byl sdělen výsledek volby umístění Evropského centra kompetence kybernetické bezpečnosti, jímž bylo zvoleno město Bukurešť.

Právní konference 2021

Vzhledem k současné situaci a neuspokojivému vývoji se organizátoři akce rozhodli konferenci přesunout až na **1.–3. září 2021**. Místo zůstává stejné, tedy Seč. Věříme, že tato doba bude již mnohem příznivější a budeme se moci setkávat nikoli pouze on-line, ale prostě „normálně“.

Ilustrační foto z Právní konference 2020

Už jste poslali svůj příběh?

Jak už jsme psali v minulém čísle našeho zpravodaje, připravujeme, spolu s vámi, knížku o strastech a radostech starostovského života. Knižku, která by poukázala na problémy s touto funkcí spojené, ale také na to lepší – úspěchy, možnosti, veselé situace (někdy třeba i trochu absurdní), vděčnost, emoce atd. Všichni máte co říci. Samozřejmě určitou roli nyní hraje nedostatek času na psaní, dát svoje příběhy „na papír“. Zvláště v této vypjaté době. Přesto věříme, že se nám to podaří a že si chvilku na psaní a podělení se o svoje zkušenosti a zážitky najdete.

Příspěvky spolu s fotografiemi vašeho města nebo obce, a pokud možno i Vaší fotografií, prosím posílejte na adresu: kockova@smocr.cz. Budeme se těšit a jistě ne jenom my.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci – jak na ni

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (dále jen „BOZP“) je sousloví, které některé zaměstnavatele straší. Na první pohled se může zdát, že – jak je tady s námi mnoho let – vlastně není o čem mluvit. Ale věřme, že BOZP je jak v technických pracích, ale i v administrativě pořád velké téma. A poslední vývoj nás upozorňuje, že bude možná třeba řešit i další otázky s BOZP spojené, které jsme doposud neřešili – předcházení nákaze nakažlivých onemocnění na pracovišti nebo příkladem práce s klientem.

BOZP lze vnímat jako disciplínu, do níž zasahuje mnoho oborů a je upravena nespočtem právních předpisů vyšší i nižší síly. Základní úpravu můžeme nalézt už v Listině základních práv a svobod v čl. 28, dle níž mají zaměstnanci právo na spravedlivou odměnu za práci a na uspokojivé pracovní podmínky. V následujícím čl. 29 Listiny se ústavodárce věnoval již vymezené skupině zaměstnanců, jimž je nutno poskytnout vyšší míru ochrany, a to ženám, mladistvým a osobám zdravotně postiženým, kteří mají právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci a na zvláštní pracovní podmínky. Co více, pro mladistvé a osoby zdravotně postižené je dána ochrana ještě vyšší ve formě práva na zvláštní ochranu v pracovních vztazích a na pomoc při přípravě k povolání.

Z oblasti mezinárodního práva bychom měli určitě zmínit Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Evropskou sociální chartu nebo čl. 31 Listiny základních práv Evropské unie, který stanoví, že každý pracovník má právo na pracovní podmínky respektující jeho zdraví, bezpečnost a důstojnost. Z tuzemské právní úpravy je třeba se zaměřit na zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen „zákoník práce“), zejména ustanovení § 101 a následující, avšak BOZP následně prolíná i dalšími ustanoveními zákoníku práce a další právní úpravu nalezneme ve více jak 100 právních předpisech, ať už v zákonech či v podzákonných právních předpisech.

V současnosti je tak BOZP nastaveno jako určitý soubor legislativou upravených pravidel a opatření s jediným cílem – předcházet ohrožení nebo poškození lidského zdraví při pracovním procesu. Dle zákoníku práce, Hlavy I označené nadpisem „Předcházení ohrožení života a zdraví při práci“, je v § 101 odst. 1 uvedeno, že hlavním cílem zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je předcházet nebo omezovat rizika ohrožující životy a zdraví zaměstnanců, která souvisejí s výkonem práce. Je

třeba zdůraznit, že vždy je zde základním atributem souvislost s výkonem práce, což je třeba vést v patrnosti zejména v případě, kdy je již řešena jakákoliv událost s tímto související. Ale pojďme dále – zaměstnavatel má povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci s ohledem na rizika práce (tzv. prevence rizik na pracovišti), přičemž podrobněji jsou upraveny povinnosti zaměstnavatele zajišťující bezpečné pracovní podmínky zaměstnanců více zaměstnavatelů pracujících společně na jednom pracovišti a všech fyzických osob, které se s vědomím zaměstnavatele zdržují na pracovišti.

Zkráceně lze říci, že BOZP je tedy souhrn všech možných opatření a procesů zaměstnavatele, které mají za cíl zamezit vzniku ohrožení či poškození zdraví nebo ztrátám na životech pracovníků, a to jak z hlediska technologického, technického, právního, organizačního či administrativního. Zaměstnavatel má za povinnost nastavit určité procesy pro prevenci rizik a současně s nimi zaměstnance prokazatelně seznámit.

Možná si teď říkáte, že se vás to až tak na úřadech netýká, co by se tam asi mohlo stát. Ale ono je toho i tak mnoho – zasažení elektrickým proudem při nesprávném používání elektrických přístrojů, pád z kancelářské židle použité jako stupátko, dokonce se i stalo proštíť prstů sešívačkou a zapíchnutí nože na otevírání obálek do ruky. A co například škodná událost – používání vlastního elektrického zařízení bez povolení zaměstnavatele na pracovišti spojené s úrazem? Život, a to i ten pracovní, je velice pestrý. Proto je vždy lepší být připraveni, než zaskočení, a to jsme odhlédli od pracovníků technických na vašich úřadech.

Se vši pravděpodobností již máte procesy pro prevenci rizik zvládnuté, ale opakování je matka moudrosti. Dá se s jistotou říci, že je pro zajištění BOZP vhodné využívat odborně způsobilé osoby čili „bezpečáky“. Právě proto, že se jedná o prolnutí mnoha oborů, mnohdy se jedná o externí osoby, které vytvoří plán prevence rizik a pomůže vám na úřadech jak s vyhledáním a hodnocením rizik, jejich kategorizací,

nastavením technických a organizačních požadavků na pracovní prostředí, organizaci práce a na pracovní postupy, provede pro vás školení zaměstnanců a pomůže v nastavení vnitřních předpisů úřadu, nebo vám i napoví, jak na pravidelné bezpečnostní technické prohlídky zařízení, jak na osobní ochranné pracovní prostředky či jak si poradit s pracovní-lekářskou službou včetně kontroly pracoviště, zdravotních prohlídek zaměstnanců či správného ergonomického nastavení pro zaměstnance. Nezapomínejme ale, že do toho nepřehledného komplexu BOZP patří i nastavení požární ochrany, krizového managementu či v současnosti je velmi zmiňováno nastavení ekologických postupů zaměstnavatele, tedy ochrana životního prostředí na pracovišti.

Dle § 101 odst. 2 zákoníku práce péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci uložená zaměstnavateli podle odstavce 1 nebo zvlášt-

ními právními předpisy je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají. Vedoucí zaměstnanci by tak měli udělovat jednoznačné a konkrétní pokyny, jež budou plně srozumitelné. Forma není zákonem stanovena, ale co si budeme povídat, písemná forma je vždy ta nejvhodnější z hlediska následného unesení důkazního břemene v případě jakékoliv události (viz § 349 odst. 2 zákoníku práce).

Je třeba však zdůraznit, že povinnost zajistit BOZP není jen povinností zaměstnavatele vůči zaměstnancům, ale i vůči dalším, třetím osobám, jež se s jeho vědomím zdržují na pracovišti. Tedy i na veřejnost, občany, kteří se na úřady dostávají kupříkladu za účelem vyřízení své úřední záležitosti či k ústnímu jednání o přestupku. A už se to tedy vrší a objemově vše bobtná.

Pokud se však už dostaneme do fáze, kdy máme vše odborně zvládnuté, rizika jsou detekována, jsou nastaveny kroky k jejich

minimalizaci, není všemu konec. Povinností zaměstnavatele je kontinuálně sledovat vývoj rizik na pracovišti, tato rizika zjišťovat a prosazovat postupy, jež je budou eliminovat. A to, prosíme, opomíjíme ještě vliv odborových organizací a projednávání s nimi.

A zde se dostáváme k dalšímu a v současné době velice zajímavému tématu. Co v případě šíření nakažlivých chorob, jako je covid-19? Měla by být přijata nějaká opatření? Až se hlava zatočí – když se zaměstnavatel vyrovná s ohrožením elektrickými přístroji, označením schodů a požární ochranou a vše běží, jak má, tak přijde událost „covid“.

Nevěšme hlavu, neboť Ministerstvo zdravotnictví ČR vydalo doporučení k ochraně zaměstnanců a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění covid-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2. Doporučení si kladou za cíl navázat, konkretizovat a doplňovat povinnost zaměstnavatele v oblasti prevence rizik ve smyslu již zmíněného zákoníku práce. Je na každém zaměstnavateli, jak je upraví pro podmínky svého pracoviště, ale někdy je lepší více nežli méně, natož v tomto případě. A opět opakování – nezapomínejme, že i zde je dána povinnost vedoucích zaměstnanců v BOZP, aby své podřízené prokazatelně informovali. Pro určité druhy profesí, kupříkladu lékaře, pracovníky v pohřebnictví či pracovníky covid center, policisty a další je vydáno doporučení zvláštní. Z právního pohledu by se dalo i říci, že by bylo vhodné upravit vnitřní procesy zaměstnavatele (směrnice k BOZP, proškolení zaměstnanců, jejich prokazatelné informování) s ohledem na tuto situaci, u níž lze předpokládat, že se může kdykoliv opakovat. Ostatně, možná se tím posuneme dále i u dalších obdobně nakažlivých onemocnění.

Cílem nastavení vnitřního procesu řízení rizik by mělo být zabránění a minimalizace šíření kapének od nosiče tohoto onemocnění

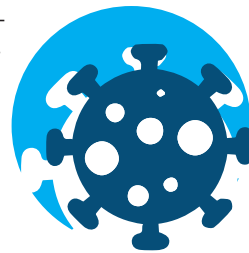
tak, aby se šíření onemocnění zminimalizovalo. K tomu lze využít ochranné prostředky dýchacích cest, zábrany na pracovištích (nejen obličejové ochranné štíty, ale i různé druhy přepážek) a dostatek hygienických prostředků k dezinfekci. Vždy však základem je dostatečná informovanost zaměstnanců o jejich použití a dů-

sledné dodržování. Ochranné prostředky dýchacích cest jsou vymezeny tak, že se jedná o takové prostředky, které zakrývají nos a ústa (tedy oboje najednou), aby nedocházelo k šíření kapének. Příkladem se jedná o šátek, ústenku, respirátor či jiný prostředek takto umístěný. Ochranné prostředky dýchacích cest dle posledních závěrů nejsou vnímány jako osobní ochranné pracovní prostředky a tedy tím není dána zákonná povinnost jimi zaměstnavatel vybavovat – je však již na zaměstnavateli, zda se i tak – nad rámec svých povinností – rozhodne jimi zaměstnance vybavit či nikoliv.

S odkazem na uvedené by možná bylo i na místě zvážit aktualizaci analýzy rizik BOZP, provést rozbor hrozeb s ohledem na používání či nepoužívání ochranných prostředků dýchacích cest, detekovat místa, kde by mohlo dojít ke zvýšenému nebezpečí nakažení zaměstnance, zvážit poskytování individuálních přestávek na oddech pro provedení výměny ochranných prostředků dýchacích cest a zvýšenou hygienu, od věci též není zvýšená hygiena na pracovišti samém. Možností je mnoho a rozhodně nebude jejich zvážení na škodu. Konečně, i samotná manipulace s ochrannými prostředky dýchacích cest je velice zásadní a zaměstnanci by měli být informováni, jak s nimi správně nakládat. Odborníky z oblasti BOZP je dále doporučováno, aby při vstupu na pracoviště docházelo k měření tělesné teploty, aby byli na pracovišti zřízeny a nezaměnitelně označeny kontejnery ke sběru ochranných prostředků dýchacích cest po jejich použití či aby byly na pracovišti k dispozici dezinfekční prostředky jak pro použití zaměstnanců, tak i veřejnosti a k dezinfekci pracovních ploch a prostředků. Řadu bližších informací lze nalézt na internetových stránkách Ministerstva zdravotnictví, od krajských hygienických stanic či například na internetových stránkách Státního zdravotního ústavu.

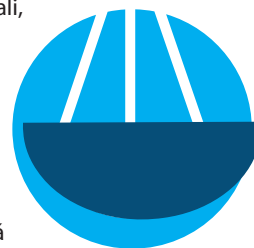
Konečně, je třeba zmínit naprostou novinku z dílny Ministerstva práce a sociálních věcí. Ministerstvo se rozhodlo pro vydání série videí pod názvem „Jak na covid-19 v sociálních službách“. Tato videa ministerstvo připravilo ve spolupráci s Odborem biologické ochrany Těchonín Armády ČR a naleznete v nich praktické informace a názorné ukázky pro zaměstnance sociálních služeb. Právě oni jsou nyní velice ohroženi a jsou pod obrovskou zátěží, přičemž však jejich práce je nenahraditelná. Odbor biologické ochrany Těchonín je specializo-

vaným zdravotnickým zařízením Armády ČR, jehož cílem je sloužit ke komplexnímu zabezpečení biologické ochrany armády. Současně je jedním ze středisek Vojenského zdravotního ústavu v Praze. Jak je v tiskové zprávě ministerstva uvedeno, obsah videí vychází ze zkušeností získaných v rámci návštěv zařízení sociálních služeb v jarní vlně a nyní na podzim a také ze zkušeností a dotazů zaměstnanců sociálních služeb, kteří se účastnili on-line konzultací pořádaných ministerstvem ve spolupráci s Armádou ČR v průběhu listopadu t. r.

Jednotlivá videa jsou zaměřena na praktické informace a názorné ukázky používání ochranných pomůcek a prostředků, doporučení k ochraně při péči o klienta s pozitivním výsledkem testu, zkušenosti z práce v terénu a v neposlední řadě jsou obohacena o cenné tipy, jak pečovat sám o sebe. V posledním dílu sdílí zkušenosti zaměstnanci v sociálních službách, kterým se bohužel nákaza onemocnění covid-19 nevyhnula. Bližší informace k těmto videím i videa samotná lze získat on-line na YouTube kanálu ministerstva pod názvem „Jak na covid-19 v sociálních službách“.

V tomto vstupu k BOZP jsme se věnovali zejména aktuální otázce spojené s šířením onemocnění covid-19 – ostatně, jak jinak, naprosto se nám za posledních několik měsíců změnila životy jak soukromé, tak veřejné, pracovní, profesní, i ty dětské, seniorské, volnočasové. Vše je jinak. A jak jsme úvodem napsali, je lepší být připraveni, nežli zaskočení. A byť máme již asi všeho toho kolem covid-19 nad hlavu, je třeba přijmout veškerá možná opatření, nastavit prevenci rizik, zajistit pracoviště i zaměstnance tak, abychom se vyhnuli jakékoliv kolizi či až škodlivé události. I když není možné eliminovat vše, lze se o to alespoň pokusit. Tedy popřejme si hodně sil a pevných nervů jak pro stranu zaměstnavatelů, tak i zaměstnanců.

Mgr. Alena Klimtová, DiS.
a Mgr. Claudia Varhol
Legislativní a právní sekce

Složitý a náročný rok 2020 pro všechny, s nadějí vyhlížíme nový rok 2021

České municipality vstoupily do minulého roku 2020 z obecného statistického pohledu s dobrými výsledky hospodaření z roku 2019. Ten představoval již osmý rok po sobě, kdy obce hospodařily s přebytkem. Například rozpočty obcí a měst (bez DSO) skončily s přebytkem v celkové výši 25,5 mld. Kč, nutno podotknout, že více než polovinu zmíněného přebytku zajistil výsledek hlavního města Prahy.

Poslední roky, kdy stát ekonomicky rostl, rostly rovněž municipality. Očekávali jsme, že především pozitivní bude i rok 2020. Ale události a celosvětová situace spjatá s nákazou SARS-CoV-2 ovlivnily významným způsobem i finance obcí a měst v ČR. (Nejen) I municipality se v průběhu letošního roku dostaly do nejistoty očekávaných příjmů. Celá řada obcí a měst byla nucena zastavit své veřejné výdaje do investic a celkově se jim často navýšily výdaje kvůli šířící se nákaze.

Od jara loňského roku se municipality pohybovaly v nejistotě. Ani v současné době zatím není možné definitivně říci, v jakém rozsahu se projeví pandemie SARS-CoV-2 a s tím spjatá epidemiologická opatření na inkasa jednotlivých daní. Přesto se v roce 2020 podařily v Parlamentu prosadit dvě zásadní události, které obcím finančně pomohly. Tou první máme na mysli tzv. jarní finanční kompenzaci pro obce, která byla municipalitám vyplacena v měsíci srpnu. Druhou událostí myslíme navýšení podílu příjmů pro obce v rámci RUD. Pojďme si obě skutečnosti připomenout.

Jarní koronavirus a kompenzační bonusy (nakonec i pro municipality)

Od března loňského roku začala být přijímána první mimořádná opatření, která vzešla z rozšíření onemocnění SARS-CoV-2. V důsledku toho docházelo k zásadním a bezprecedentním restrikcím, které v České republice neměly obdoby. Restrikce měly výrazný dopad na sociální a ekonomické poměry v zemi. Aby vláda tyto dopady co nejvíce zmírnila, přijala řadu speciálních zákonů, které měly za úkol zmírnit či kompenzovat finanční újmy také podnikatelskému a zaměstnaneckému prostředí. Jedním z nástrojů pomoci se stal tzv. kompenzační bonus, který umožnil rychle a plynule vyplácet kompenzace osobám samostatně výdělečně činným, a to formou kompenzačního bonusu na vrub inkasa daně z příjmů ze závislé činnosti (daň z příjmů ze závislé činnosti je tzv. sdílená daň, z jejíhož výnosu pří-

slušelo do r. 2020 23,58 % obcím, 8,92 % krajům, 1,5 % obcím a zbývající část náležela státnímu rozpočtu..

Územní samosprávné celky se tak rovněž podílely/podílejí na financování výplaty kompenzačního bonusu, což mělo negativní dopad na výši jejich daňových příjmů, konkrétně na příjem z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Původně jednorázová finanční pomoc byla v druhém kroku prodloužena o další bonusové období. Následně ve třetí etapě došlo k rozšíření okruhu subjektů kompenzačního bonusu také o malé společnosti s ručením omezeným.

O tom, že kompenzační bonusy budou financovány z peněz obcí, měst a krajů, nejdříve představitelé samospráv vůbec nevěděli, jelikož se neměli možnost k předkládaným textům dostat z důvodu stavu legislativní nouze. Přesto samotná podpora financována ze sdílených daní, tedy také z financí náležících obcím a krajům, byla v první fázi územně samosprávnými celky logicky akceptována a byla projevena solidarita v krizové době. Územně samosprávné celky si byly a jsou vědomy své spoluúčasti na řešení koronavirové krize a vždy měly vůli se na vzniklých ekonomických škodách podílet (mimo jiné např. individuální podporou obyvatel a podnikatelů v jednotlivých obcích a městech). Počítáno ale bylo s tím, že se bude jednat o jednorázový zásah do sdílených daní. Se schvalováním druhé, a především třetí etapy kompenzačních bonusů Svaz měst a obcí, někteří zákonodárci např. na půdě Senátu, a především starostky a starostové vyjádřili svůj zásadní nesouhlas s tím, že obce přijdou o výrazné finanční prostředky, které budou samosprávám chybět nejen na provoz, ale také na tak potřebné investice. Celkové odhady dopadů koronavirové krize do daňových výnosů obcí a krajů tehdy dosahovaly až 20 %, což bylo vnímáno municipalitami jako neúnosná mez.

Po schválení třetí etapy kompenzačních bonusů v Poslanecké sněmovně se územně samosprávných celků zastal Senát a vrátil předkládanou novelu zpět do Po-

slanecké sněmovny, aby se při vyplácení kompenzačních bonusů „nesahalo“ na finance obcí a krajů. Nejvyšší představitelé Svazu měst a obcí, Sdružení místních samospráv a Spolku pro obnovu venkova spolupracovali a vyzývali vládu ČR a jednotlivé poslance, aby přijali taková opatření, která navrátí finance zpět do rozpočtů samospráv. Dokonce společně vyhlásili na den projednávání zákona černý den pro obce a kraje. Projednávání vráceného předpisu bylo na pořadu dne 26. května a samotné jednání bylo ve Sněmovně vyhrcované a trvalo do pozdních večerních hodin. Přesto se vládě podařilo prosadit původní znění, tedy dále bylo zachováno vyplácení kompenzací pro živnostníky a nově pro malé s. r. o. ze sdílených daní. V následujících dnech Svaz a další sdružení hájící zájmy českých municipalit i jednotlivé starostky a starostové, jak v mediálním prostoru, tak při intenzivních jednáních s členy vlády, požadovali odpovídající kompenzace pro územní samosprávy, jež vyplácením kompenzačních bonusů přišly o mnoho miliard jim náležejících.

Vláda nakonec po jednáních vyslyšela výzvy Svazu a dalších sdružení hájících zájmy samospráv a na svém jednání dne 8. června 2020 schválila poskytnutí jednorázového nevratného příspěvku ze státního rozpočtu obcím, který byl určen na zmírnění poklesu daňových příjmů v roce 2020 v souvislosti s epidemií koronaviru. Výše příspěvku pro každou obec nakonec činila součin částky 1250 Kč a počtu obyvatel obce. Příspěvek nebyl účelově určen a obce ho mohly použít dle svého uvážení, např. na dofinancování výpadku daňových příjmů do oblasti investic, kofinancování dotací, popř. provozních výdajů, nemusely o zmíněvaný příspěvek žádat, protože proces poskytnutí příspěvku byl určen zvláštním zákonem – konkrétně finanční prostředky poskytnulo Ministerstvo financí z kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu prostřednictvím kraje, v jehož správním obvodu se obec nachází. Přibližně v polovině srpna se municipalitě dočkaly a získaly zmíněné kompenzace v celkové hodnotě 13,4 miliardy Kč.

Ministryně se v srpnu k této výplatě vyjádřila následovně: „Celkem poskytnutá částka 13,4 miliardy korun navíc dalece přesahuje reálný výpadek obcí odhadovaný na 5,5 miliardy. Vytváříme jim tím tedy i dodatečný polštář pro další investice, které nyní naše ekonomika potřebuje.“ V té době jsme ale nikdo nevěděl, že nás čeká velmi náročný podzim a vyplácení dalších kompenzací potřebným.

Zrušení superhrubé mzdy a navýšení podílu příjmů pro obce v rámci RUD

Se zhoršujícím se stavem epidemiologické situace na podzim – od října, bylo zapotřebí znovu přijmout restriktivní opatření, aby se zabránilo šíření viru na našem území. Kvůli těmto krokům došlo znovu k výraznému omezení ekonomiky a k podpoře postižených jednotlivců a subjektů. Znovu začaly být vypláceny kompenzační bonusy na stejném principu, jaké jsme znali z jarních měsíců, tedy i z peněz „patřících“ obcím a městům. V tomto okamžiku se již ale nevole obcí a měst nekonala, jelikož měly tzv. předplaceno ze zmíněných obdržených kompenzací z prázdnin.

Výrazný nesouhlas u představitelů a představitelů obcí a měst ale nastal s vládním záměrem v rámci tzv. daňového balíčku, kterým se mimo jiné rušila superhrubá mzda a nahrazovalo ji danění mzdou hrubou, a to sazbami 15 a 23 procent. Tato daň rovněž představuje sdílenou daň, z které obce získávají tzv. daňové příjmy. I proto Svaz jednal s vládou a zákonodárci, aby v případě schválení změn, a tedy trvalých výpadků příjmů pro obce a města, bylo třeba najít rovněž náhradní finanční prostředky pro municipality, obzvláště v situaci, které v současné době čelíme, a ekonomické stagnaci.

Někteří představitelé obcí a měst žádali jednorázové kompenzace v plné výši – na podobné bázi, jako obce získaly v létě. Druhou variantou mohlo být systémové a dlouhodobé řešení, které by obcím zajistilo více finančních prostředků na „stálo“ i za lepších časů. To splňovala varianta navýšení podílu v rámci rozpočtového určení daní pro obce. Jenže Finanční komise Svazu, resp. Předsednictvo Svazu v čele s jeho předsedou Františkem Luklem dlouhodobě (ještě před koronavirem) vyzývalo Ministerstvo financí k zvuštění pracovní skupiny k rozpočto-

vému určení daní a k zahájení diskuze této otázky. Ani k jednomu ale nedošlo. To ale turbulentní specifický podzim 2020 a snaha o zrušení superhrubé mzdy změnila. Po dlouhých politických jednáních a vrácení návrhu tzv. daňového balíčku Senátem zpět Poslanecké sněmovně se podařilo docílit zvýšení podílu z RUD pro obce, města a kraje. Výpadky příjmů po zrušení superhrubé mzdy byly nahrazeny zvýšením podílu obcí na výnosu ze sdílených daní z 23,58 procenta na nově 25,84 procenta a podíl krajů z 8,92 procenta na nově 9,78 procenta. Tato změna není 100% kompenzací zrušení superhrubé mzdy, přesto se jedná o změnu systémovou, které ještě v létě 2020 nebylo Ministerstvo financí nakloněno. Zvýšení podílu o 2,26 % pro obce představuje významný úspěch, který by za běžné situace jen těžko hledal podporu. Jedná se o výrazný příslib, že v období po koronaviru si municipality výrazně polepší na úkor státního rozpočtu ve svých příjmech. Výše zmíněné změny jsou obsaženy v zákoně č. 609/2020 Sb. ze dne 22. prosince 2020, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony.

Legislativní a právní sekce

Dopady účinnosti nového zákona o odpadech na obce

V reakci na dopis Svazu směrem k MŽP týkající se nově přijímané odpadové legislativy a některých nejasností a změn, které tyto nově přijímané zákony přináší, jsme obdrželi odpověď ministerstva. Níže předkládáme zpracované odpovědi na dotazy týkající se povinností, které mají obce od 1. ledna 2021 v souvislosti s přijetím nového zákona o odpadech a dalších navazujících zákonů.

Poplatek pro občany za komunální odpady v roce 2021

S ohledem na přechodná ustanovení v nově přijatém zákoně o odpadech a také v tzv. změnovém zákoně mohou obce v příštím roce vybírat úhradu od občanů za komunální odpad podle dosavadní

právní úpravy, tedy podle zákona o místních poplatcích, § 17a dosavadního zákona o odpadech, nebo na základě smlouvy. Pokud obce neměly omezenou účinnost dosavadního zpoplatnění ve své obecně závazné vyhlášce nebo pokud nechtějí způsob nebo výši zpoplatnění samy změnit, nemusí směrem ke zpoplatnění ob-

čanů v příštím roce ani s ohledem na účinnost nových předpisů činit žádné kroky.

MŽP ve spolupráci s MV uvádí, že vyhlášky, jimiž je nastaven obecní systém nakládání s komunálními odpady, které nejsou v rozporu se současným zákonem

o odpadech, nebudou v žádném ohledu v rozporu ani se zákonem novým, proto se jimi může fungování obecního systému nakládání s odpady řídit i v příštím roce. Během roku 2021 bude však vhodné všechny obecní vyhlášky novému zákonu přizpůsobit. Ministerstvo vnitra ve spolupráci s MŽP připravilo rovněž aktualizaci svého metodického návodu k problematice obecně závazné vyhlášky, kterou se stanoví obecní systém odpadového hospodářství, a také vzor této obecně závazné vyhlášky.

Požadavky na obecní systémy nakládání s odpady

MŽP v návrhu vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady, která byla předložena do meziresortního připomínkového řízení, nenavrhuje žádné změny v požadavcích na soustřeďování odpadů v rámci obecního systému oproti dosavadní vyhlášce č. 321/2014 Sb. Zároveň návrh vyhlášky v případech, kdy mění některé povinnosti, například při vedení odpadové evidence nebo hlášení o obecním systému, obsahuje přechodná ustanovení, která umožní dostatečný časový prostor pro přípravu obcí na provádění jednotlivých povinností.

Obec v postavení poplatníka poplatku za ukládání odpadů na skládku

Změnou, kterou musí od 1. 1. 2021 obce řešit, je změna nastavení zpoplatnění odpadů na skládce. U odpadů, jichž je obec původcem a které jsou ukládány na skládku, bude obec poplatníkem poplatku. To bude pravděpodobně vyžadovat úpravu smluvních vztahů mezi svozovou společností a obcí, popřípadě provozovatelem

skládky. Konkrétní úprava bude záviset vždy na tom, jak jsou nastaveny smlouvy doposud. Bez toho, aby byla obec v postavení poplatníka, by nebylo možné uplatnění snížené sazby poplatku. Smlouva tedy musí vždy zajistit obci postavení poplatníka poplatku. Ministerstvo životního prostředí rovněž počítá s vydáním metodických sdělení a návodů, které jednoznačně upřesní podrobnosti jednotlivých povinností do doby, než budou účinné prováděcí vyhlášky.

Svozová společnost musí již dnes v okamžiku předání odpadů na skládku znát hmotnost odpadu převzatého od jednotlivých obcí nebo alespoň poměr odpadů pocházejících od jednotlivých původců. Jinak by nebyla schopna vést odpadovou evidenci a podávat hlášení o odpadech. Informaci o hmotnosti odpadů převzatých svozovou společností musí mít alespoň v měsíčních intervalech i obec, jinak by rovněž nebyla schopna plnit povinnost vedení odpadové evidence. Svozová společnost bude muset nově, v případě odpadu od obcí, předat informaci o tom, jaké předané odpady – nebo alespoň jejich poměr – pocházejí od konkrétní obce, provozovateli skládky. V opačném případě bude provozovatel skládky považovat za poplatníka svozovou společnost a nedojde k uplatnění slevy na poplatek. Pokud chce obec uplatnit slevu, respektive zařadit své odpady do snížené sazby, musí o tom provozovatele skládky informovat, třeba prostřednictvím svozové společnosti. Rovněž jej musí informovat o tom, že překročila množství odpadů, na které se sleva vztahuje. Lze předpokládat, že to pro většinu obcí bude zajišťovat svozová společnost. K tomu ovšem bude nezbytné upravit smlouvy mezi obcí a svozovou společností.

Odpady uložené na skládku v rámci řešení následků krizové situace podle krizového zákona jsou podle § 105 odst. 1 zákona o odpadech od zpoplatnění zcela osvobozeny. Co se týče odpadů od živnostníků, musí obec při zapojení podnikatelů počítat s tím, že pravděpodobně všechny odpady od zapojených živnostníků budou nad rámec zlevněného množství a podle toho nastavit podnikatelům výši platby za tyto odpady.

A kterých odpadů se vlastně celá odpadová problematika týká?

Snížená sazba poplatku podle § 157 o odpadech se vztahuje k odpadům, které bude od roku 2030 zakázáno skládkovat. Tyto odpady jsou vymezeny jako odpady mající výhřevnost vyšší než 6,5 MJ/kg v sušině nedosahující biologické stability AT4 nebo jsou vymezené v prováděcí vyhlášce jako recyklovatelné. Vyhláška nebude určitě v nejbližších letech vymezovat komunální odpady jako recyklovatelné odpady podléhající zákazu skládkování v roce 2030. Všechny odpady produkované obcí, které přesahují výhřevnost 6,5 MJ/kg v sušině nebo nedosahují biologické stability pro ukládání na skládku, primárně spadají do dílčího základu pro využitelné odpady (800 Kč/t). Sem spadá zejména směsný komunální odpad, objemný odpad, ale také uliční smetky a odpady z tržišť. Všechny tyto odpady mohou být do výše stanoveného objemu pro každý kalendářní rok (200 kg na obyvatele v roce 2021) zahrnuty do dílčího poplatku podle přechodného ustanovení v § 157 zákona o odpadech a zpoplatněny pouze 500 Kč za tunu uloženého odpadu.

Mgr. Ivana Kutra
Legislativní a právní sekce

Žádost o informace z pohledu jejího zneužití

Právo na informace je v poslední době zmiňováno stále častěji. Málokdo – vyjma samotných vyřizujících úředníků – tuší, s čím je vlastně vyřizování žádosti o informace spojeno a co takové vyřízení obnáší. Natož, pokud se jedná o žádost, kterou lze považovat za tzv. kverulační či zneužívající tohoto práva. A protože se s dotazy z naší členské základny k této zapeklitosti často setkáváme, pokusíme se vám k tomuto tématu podat bližší vysvětlení.

Právo na informace je jedním ze základních práv v demokratickém a právním státě. Dle čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti, přičemž pojem „přiměřeným způsobem“ je určitým korektivem vyjádřeným v čl. 17

odst. 4 Listiny základních práv a svobod, dle kterého svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

Jedná se tedy o politické právo zaručené na té nejvyšší úrovni Listinou základních práv a svobod, a pokud máme zájem na tom, aby se občanská společnost účastnila správy věcí veřejných, je třeba jej napomáhat naplňovat, pokud však není zneužíváno. Občané tak mají právo na svobodný přístup k informacím o čin-

nosti veřejné správy nejen dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), ale i dle dalších zákonů.

Na druhé straně pomyslného břehu proti občanům – žadatelům tak stojí tzv. povinné subjekty, které jsou povinny informace poskytnout. Jejich vymezení je neustále řešenou otázkou a je k ní vedena, zejména s poslední navrhovanou novelou zákona o svobodném přístupu k informacím, řada diskusí. Nicméně, vždy je základem, že se požadované informace musí vztahovat k působnosti povinného subjektu (viz § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím) a nesmí se týkat dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací. Omezení práva na informace (vyjma limitu stanoveného dle předchozí věty) musí vyplývat přímo ze

neboť jeho závěry jsou nejen opodstatněné, ale současně i dobře uchopitelné.

Doktor Lubovský ve svém pojednání v první řadě zdůrazňuje, že právo na informace, byť je chápáno velice široce, nelze chápat jako právo neomezené, uspokojující osobní zvědavost či zvědavost. Trefně v úvodních slovech uvádí, že „...stejně tak jako je od samého úsvitu civilizace dána lidstvu touha upravit své vztahy pomocí pravidel, v nichž se odráží představa spravedlivého uspořádání věcí, je stejně stará i snaha jednat proti těmto pravidlům (contra legem), ale i snaha jednat zdánlivě v souladu s těmito pravidly, a přesto v rozporu s jejich smyslem a účelem (in fraudem legis).“

V nové právní úpravě soukromého práva, v § 8 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, zjevné zneužití práva nepožívá ochrany, neboť se vychází z názoru, že

ke zneužívání práva či jeho obcházení docházet nemohlo, resp. že by chování, jež vykazuje znaky zneužití práva, nemohlo být za takové označeno, a vyzovovány odtud i adekvátní právní důsledky. Zákaz zneužití práva je tak pravidlem českého práva, a to i práva veřejného. Tento princip vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdčích hodnotách, k nimž patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem.“

Pokud se vrátíme k samotnému faktickému posouzení žádosti o informace, dr. Lubovský zdůrazňuje, že zneužití práva na informace lze zvažovat vždy jen v souvislosti s žadatelem, nikoliv povinným subjektem (proti tomu stojí totiž na straně povinného subjektu zvážení zneužití správního uvážení, zneužití pravomoci či nesplnění povinnosti). „Řada zahraničních právních úprav umožňuje odmítnout žádost, pokud z formy či kontextu vyplývá, že se jedná o žádost obstrukční, nesmyslnou, urážlivou či útočnou. Podobně i v české právní úpravě zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, stanoví ve svém ustanovení § 8 odst. 3 písm. b) a c), že je možno odepřít zpřístupnění informace, pokud je žádost formulována zjevně provokativně nebo obstrukčně, nebo v případě, že má žadatel již požadovanou informaci prokazatelně k dispozici. Oproti tomu zákon o svobodném přístupu k informacím výslovně neupravuje zneužití práva jako specifický důvod pro odmítnutí žádosti.“ Zákon o svobodném přístupu k informacím musíme vnímat jako obecný právní předpis, který zajišťuje právo veřejnosti na informace, jež mají k dispozici povinné subjekty. Výjimkou z povinnosti poskytnout informace jsou ty informace, jejichž poskytnutí zákon výslovně vylučuje. „Nicméně judikatura správních soudů postupně podmínky explicitního zákonného zmocnění prolomila a vedle zákonem výslovně uvedených důvodů pro odmítnutí poskytnutí informace stanovila i důvody faktické, jako např. neexistence informace. A protože zneužití práva nemá povahu výkonu práva a na žadatele, který se formálně dovolává práva na informace, lze pohlížet jako na osobu, které dané právo v konkrétním případě nesvědčí, stalo se zneužití práva dalším z faktických důvodů pro odmítnutí poskytnutí informace. Zákaz zneužití práva má být uplatňován podpůrně, kdy ke stejnému cíli nevedou jiné prostředky. Je přitom obtížné a priori obecně stanovit, kdy se zákazu zneužití použije

zákona a nelze tedy právo na informace odepírat bez zákonné opory. Nicméně, vraťme se k praxi. Každý z vyřizujících úředníků určitě přitaká, když si dovolíme vyřknout, že jsou žádosti, při kterých se buď zastaví dech, nebo zvedne krevní tlak. A to je moment, kdy se je nutné postavit, a v poslední době je to velmi časté, otázce posouzení, zda se žádost žadatel nedopouští zneužití práva na informace. A to je taky moment, u kterého je třeba vyvinout maximální obezřetnost, zklidnit dech a snížit krevní tlak.

V časopise Správní právo, ročník LII, v čísle 6/2019 se JUDr. Zbyněk Lubovský, Ph. D., výjimečný specialista v oblasti správního práva a současně i práva na informace (dále jen „dr. Lubovský“), věnoval právě otázce zneužití práva na informace. My si dovolíme vám, našim čtenářům, jeho názor přiblížit,

se tak nejedná o samotný výkon práva, ale o výkon práva pouze zdánlivý. Důležité je však to, a to je dr. Lubovským obzvlášť zdůrazněno, aby se jednalo o zneužití práva, o němž není pochybnost a jež lze prokázat. „Jsou-li pochybnosti, musí být chráněn ten, kdo subjektivní právo má a dovolává se jej.“ Nyní však jistě mnoho z čtenářů již má na rtech větu, že zde mluvíme o právu soukromém, ne však veřejném, k němuž právo na informace patří. V tomto směru se vyjadřuje dr. Lubovský tak, že „...přestože institut zneužití práva je již tradičně spjat se soukromým právem, je dnes již zakořeněn i v právu veřejném jako obecný princip práva. Skutečnost, že zákaz zneužití práva není v určitých oblastech práva explicitně vyjádřen, nelze chápat jako neaplikovatelnost této zásady. Ústavní soud dovodil, že přestože konkrétní norma s pojmem zneužití práva nepracuje, neznamená to, že by v této oblasti

a kdy nikoliv, neboť vždy záleží na okolnostech konkrétního případu. Aby institut zákazu zneužití práva mohl reagovat na nepřehledné množství životních situací, na něž nemůže ve své obecnosti právní norma pamatovat, musí se vyznačovat jistou obsahovou pružností. Stanovením konkrétních pravidel by byl popřen smysl a samotná podstata institutu zákazu zneužití subjektivních práv. Institut zákazu zneužití práva má být užit zcela výjimečně, v případech, kdy povinný subjekt při posuzování žádosti o poskytnutí informace zjistí, že osoba vykonávající své právo na informace jej dle konkrétních okolností dané žádosti zneužívá.“

Prosíme, věnujte pozornost i tvrzení, že je třeba odmítnutí poskytnutí informace z důvodu zneužití práva upozadit, pokud není možné žádost vyhodnotit jiným způsobem a dle toho procesně postupovat. Vždy je třeba mít na zřeteli, že žádost je třeba posoudit jako podání, jež musí splňovat zejména náležitosti § 14 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, na což navazují zákonem stanovené postupy povinného subjektu dle § 14 odst. 5 citovaného zákona.

K učinění závěru o tom, zda se nejedná o zneužití práva, musíme mít, jak je již výše uvedeno, jednoznačné důkazy a nelze mít jakýchkoliv pochybností. Je třeba respektovat, že žadatel tak využívá svého subjektivního veřejného práva zaručeného mu Listinou základních práv a svobod, a pokud nejsou jasné motivy jeho jednání, mnohdy lze zatěžko uzavřít, že se jedná o zneužití práva. „Zneužití práva můžeme vymezit za pomoci subjektivních a objektivních kritérií, kdy objektivní prvek spočívá v hodnocení

smyslu a účelu právní normy, které podanou žádostí hrozí zneužití, zatímco subjektivní kritérium zneužití směřuje k hodnocení již zmíněné motivace žadatele, přičemž obě složky musí být naplněny současně.“

Autor pak jednoznačně formuluje svůj názor, s nímž se lze plně ztotožnit, a to že „nevyhovět žádosti o poskytnutí informace z důvodu zneužití práva tak lze především takovým žádostem, které jsou kverulační, šikanózní nebo které cíleně paralyzují pracovní kapacitu orgánů veřejné moci. Za žádosti cíleně paralyzující pracovní kapacitu povinných subjektů lze podle okolností považovat podávání velkého množství žádostí o poskytnutí informací, které spolu obsahově nesouvisí, motivované snahou ztížit vyřizování běžné agendy povinnými subjekty. V případech kdy množství nebo charakter žádostí podávaných jedním žadatelem zabraňuje povinnému subjektu plnění ostatních zákonných povinností, přičemž z okolností je zřejmé, že právě toto paralyzování činnosti povinného subjektu je úmyslem žadatele, lze hovořit o zneužívání práva na informace.“ Současně však dr. Lubovský upozorňuje na to, a zde je třeba být na pozoru, že velké množství žádostí podaných jedním žadatelem ještě nelze bez dalšího kvalifikovat jako důvod pro odmítnutí, neboť „rozhodující pro kvalifikaci podání jako zjevně obstrukčního, a tedy zneužívajícího práva, je početnost, sériovost a stereotypnost podaných žádostí spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů.“

Konečně je na místě i zmínit závěry Ústavního soudu prezentované v nálezu ze dne 17. 10. 2017 pod č. j. IV. ÚS 1378/16, „jenž

stanovil podmínky, které musí být kumulativně naplněny v rámci testu proporcionality, který podle svého vlastního vyjádření dovodil z judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Teprve na základě tohoto testu může být zjištěno, zda jsou naplněny předpoklady, které umožňují poskytnutí informace. U žádosti o poskytnutí informace má být zkoumána tato kritéria:

- a) účelem vyžádání informace je přispět k diskusi o věcech veřejného zájmu;
- b) informace samotná se týká veřejného zájmu;
- c) žadatel o informaci plní úkoly či poslání dozoru veřejnosti či roli tzv. společenského hlídání psa;
- d) informace existuje a je dostupná.“

Provedení tohoto testu a jeho vysvětlení by tak jistě bylo přínosné i v rámci případného rozhodnutí o nevyhovění žádosti o informace. Více informací k samotnému pojednání dr. Lubovského doporučujeme čerpat na odkaze: <https://www.mvcr.cz/clanek/spravni-pravo-6-2019.aspx>.

Závěrem je možné konstatovat, že v případě přijetí žádosti o informace je třeba zachovat klid, zklidnit dech, udržet krevní tlak, věnovat se detailům žádosti a přitom mít na paměti slova Alberta Einsteina, jenž řekl, že „fantazie je důležitější než informace.“

Mgr. Alena Klimtová, DiS.
Legislativní a právní sekce

Zdroj: Článek JUDr. Luboského, Ph. D., uveřejněný v časopise Správní právo, ročník LII, v čísle 6/2019 pod názvem „Zneužití práva na informace“

Novela zákona o zadávání veřejných zakázek platná od 1. 1. 2021 ukládá zadavatelům nové povinnosti

Poslanecká sněmovna, po vrácení Senátem, schválila 1. prosince 2020 v rámci zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností, novelu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen ZZVZ). Novelou se od 1. 1. 2021 de facto zavádí povinnost sociálně a environmentálně odpovědného veřejného zadávání.

Do § 6 ZZVZ byl doplněn odstavce 4, který stanovuje: „Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen

řádně odůvodnit.“ Uvedená povinnost platí i pro zakázky malého rozsahu.

Dále byl doplněn § 28 odst. 1 ZZVZ o nová písmena p) až r), která znějí:

p) sociálně odpovědným zadáváním postup podle tohoto zákona, při kterém má zadavatel povinnost zohlednit například pracovní příležitosti, sociální začlenění, důstojné pracovní podmínky

a další sociálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou,

q) environmentálně odpovědným zadáváním postup podle tohoto zákona, při kterém má zadavatel povinnost zohlednit například dopad na životní prostředí, trvale udržitelný rozvoj, životní cyklus dodávky, služby nebo stavební práce a další environmentálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou,

- r) inovaci implementace nového nebo značně zlepšeného produktu, služby nebo postupu související s předmětem veřejné zakázky.

Novela ZZVZ byla doplněna v rámci legislativního procesu v Poslanecké sněmovně na základě pozměňovacího poslaneckého návrhu bez širší diskuse se zainteresovanými subjekty. Navíc novela nabývá účinnosti od 1. ledna 2021, aniž by obsahovala přechodná ustanovení. Existuje tak riziko, že schválená textace přinese i komplikace, což mohlo být eliminováno, pokud by znění novely prošlo širší diskusí.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), které se k tématu odpovědného veřejného zadávání hlásí od roku 2014, realizuje projekt „Odpovědný přístup k veřejným nákupům – Strategické zadávání veřejných zakázek“.

V rámci projektu je provozován vzdělávací „Institut odpovědného veřejného zadávání“ a „Platforma odpovědného veřejného zadávání“ sdružující zadavatele. Projekt poskytuje odborné poradenství a konzultace, metodiky, příklady dobré praxe, vzorové textace, konference, vzdělávací akce, e-learning a web.

MPSV v rámci výše uvedeného projektu zareagovalo na schválení novely zákona o zadávání veřejných zakázek a připravuje stručnou publikaci obsahující kontrolní list (checklist) pro zadavatele k vyhodnocení příležitosti odpovědného veřejného zadávání při plnění veřejné zakázky, kterou naleznete na stránce www.sovz.cz.

Garantem ZZVZ je Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), které stejně jako MPSV poskytne podporu zadavatelům v souvislosti

s novelou ZZVZ, kterou se zavádí povinnost sociálně a environmentálně odpovědného veřejného zadávání. Expertní skupina při MMR připravuje výkladové stanovisko k § 6 odst. 4 ZZVZ a podrobnější metodiku pro zadavatele. Stanovisko i metodika by měly být k dispozici na Portálu o veřejných zakázkách www.portal-vz.cz.

V době, kdy se vám čtenářům dostane tento článek do rukou, již metodiky budou na uvedených stránkách k dispozici, aby pomohly samosprávám v úspěšném naplnění nových požadavků zákona.

Všechny aktuální informace najdete i na webových stránkách Svazu (odkaz „Činnost“, podtitul „veřejné zakázky“).

*Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce*

Komplexní pozměňovací návrh ke stavebnímu zákonu

Sněmovna projednala na mimořádné schůzi dne 5. prosince 2020 v prvním čtení vládní návrh nového stavebního zákona a zákona změnového. Debata ve Sněmovně trvala více než 8 hodin. Návrhem se nyní budou zabývat poslanecké výbory v čele s Hospodářským výborem, jako výborem garančním. Na projednání vládního návrhu budou mít výbory prodlouženou lhůtu. Na plénum se tak stavební zákon vrátí ke druhému čtení nejdříve na konci února.

Předkladatelé návrhu

Dne 10. prosince 2020 Martin Kupka, poslanec Parlamentu České republiky, představil koncept komplexního pozměňovacího návrhu k vládnímu návrhu stavebního zákona. Koncept předložila skupina poslanců ODS, pirátů, KDU-ČSL, TOP 09 a STAN. Poslanecký návrh byl představen pod heslem: „Moderní, rychlé a transparentní stavební řízení bez utrácení za zbytečné nové úřady“. Komplexní pozměňovací návrh připravovaný pod taktovkou Ministerstva pro místní rozvoj měl být představen 6. ledna 2021.

Návrh změn v oblasti institucionální

Dle konceptu návrhu budou roli prvostupňových stavebních úřadů vykonávat obecní úřady obcí s rozšířenou působností (obcí III. typu) a vybraných obcí I. a II. typu. Ty budou určeny vyhláškou. Odvolacím orgánem (druhohostupňovým) bude dle návrhu stávající krajský úřad (tedy rovněž v přenesené působnosti). Do působnosti těchto stavebních úřadů budou spadat veškeré stavby a záměry s výjimkou tzv. vyhrazených staveb. Vyhrazené stavby (dálnice, letiště, další dopravní stavby, elektrárny, přehrady apod.) bude v prvním stupni povolovat Specia-

lizovaný stavební úřad. Odvolacím orgánem proti Specializovanému stavebnímu úřadu bude Nejvyšší stavební úřad (dále jen NSÚ). NSÚ jako ústřední orgán státní správy bude nadřízeným orgánem krajských úřadů ve věcech povolování staveb.

Dotčené orgány a procesní postup v řízení

Stavební úřad bude zajišťovat veškerá vyjádření a závazná stanoviska dotčených orgánů a vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury prostřednictvím elektronického informačního systému.

Dotčené orgány budou ve většině případů vydávat vyjádření, která musí stavební úřad zohlednit při rozhodování. Závazná stanoviska jsou navrhována: Hasičskému záchrannému sboru, orgánům státní památkové péče u kulturních památek a v památkových rezervacích, Agentuře ochrany přírody a krajiny a správám národních parků ve zvláště chráněných územích a příslušným úřadům v rámci posouzení vlivů na životní prostředí (EIA).

U vyhrazených staveb budou vyjádření většiny dotčených orgánů nahrazena rozhodnutím Specializovaného stavebního úřadu, který bude dotčené orgány integrovat. Zachována budou závazná stanoviska v obdobném rozsahu jako u nevyhrazených staveb.

Stavební úřad bude moci svolat koordinační jednání za účasti stavebního úřadu, stavebníka a dotčených orgánů k vypořádání konfliktních vyjádření a závazných stanovisek. Na základě žádosti stavebníka bude mít povinnost koordinační jednání svolat. Dotčený orgán bude oprávněn podat podnět nadřízenému stavebnímu úřadu k přezkumu rozhodnutí stavebního úřadu, pokud stavební úřad vyjádření dotčeného orgánu ve svém rozhodnutí zohlední nevhodně a bude vážně ohrožen veřejný zájem.

Územní plánování

V oblasti územního plánování budou zastupitelstvo obce a určený zastupitel oprávnění ukládat pořizovateli závazné pokyny. Návrh počítá i s oprávněním „velkých měst“ (Praha, Brno, Ostrava) vydávat „městské předpisy“, které budou obsahovat jejich požadavky na výstavbu.

Pro pořizování územních plánů budou moci menší obce využít pomoci odborných osob, které vykonávají územně plánovací činnost, za výrazně flexibilnějších podmínek.

U změn územních plánů bude možné využít zkrácených postupů v případě vymezení ploch pro veřejně prospěšné stavby a změnu stávající plochy v zastavěném území na plochu určenou k bydlení (předpokladem bude, že plocha již byla určena k zastavění jiným druhem staveb).

Poplatek z výstavby

Návrh počítá s alternativou k plánovacím smlouvám. Tou bude možnost pro obec zavést vyhláškou poplatek z výstavby (pro

obce půjde o možnost, nikoli povinnost). Poplatek se bude vybírat z dokončených staveb na území obce nebo jeho vybrané části (ze všech druhů staveb nebo jen z určených druhů) podle jejich podlahové plochy a bude možné jej následně použít pouze na výstavbu a údržbu veřejné infrastruktury. Bude-li stavba podléhat poplatku, bude jeho uhrazení podmínkou kolaudace.

Vyvlastnění, černé stavby

V oblasti vyvlastňování návrh omezuje důvody pro vyvlastnění za účelem výstavby pouze na dopravní a technickou infrastrukturu. U černých staveb bude moci stavební úřad nařídit odstranění, pokud nepovolenou stavbu stavebník či vlastník dobrovolně neodstraní. Odstranění bude hrazeno z rozpočtu Nejvyššího stavebního úřadu (stavební úřad bude muset získat jeho souhlas).

Přechodná ustanovení

Návrh přináší změny i v úpravě přechodných ustanovení. Řízení zahájená podle stávajícího stavebního zákona budou dokončena podle něj. Stavebník však bude moci požádat o dokončení řízení podle nového zákona. U běžících řízení se taky nebude měnit příslušný stavební úřad.

Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce

Šedá je teorie, pestrá je praxe: Paleta přístupů českých a moravských obcí k udržitelnému rozvoji

Na počátku prosince 2020 proběhlo rozsáhlé dotazníkové šetření na zmapování praktických přístupů místních samospráv k posilování udržitelnosti lokálního, současného a budoucího rozvoje. Šetření se zúčastnilo 407 českých, moravských a slezských obcí a měst a tento vzorek svojí strukturou a základními parametry poskytl velmi reprezentativní vzorek respondentů. Detaily o složení zúčastněných obcí budou prezentovány v příštím článku na toto téma.

Za velmi zajímavé zjištění lze považovat skutečnost, že naprostá většina respondentů (téměř 89 procent) považuje dlouhodobou udržitelnost jejich rozvoje za významné hledisko pro jejich vnitřní rozhodování. Udržitelnost chápou kombinací rozvoje, který naplní potřeby současné

generace, aniž by ohrozil možnosti naplnit potřeby generací příštích, a zároveň rozvoje, který je udržitelný ekonomicky, sociálně a z hlediska ochrany životního prostředí.

Zúčastněné obce zároveň vykazují různou míru zapojení v iniciativách na podporu

udržitelného rozvoje. I přesto, že jen malá část (15 procent obcí) je v současné době zapojena v podpůrných programech v této oblasti (Místní Agenda 21, Národní síť Zdravých měst anebo Pakt starostů a primátorů), většina dotázaných (81 procent respondentů) uvedla, že udržitelnost své-

ho rozvoje posuzuje v rámci svých rozvojových koncepcí – jen tak činí na ad hoc bázi. Nemalá část obcí (6 procent) uvedla, že udržitelný rozvoj řeší pomocí místních akčních skupin – což je nové, nicméně ne zcela překvapivé zjištění. Národní síť Místních akčních skupin České republiky lze tudíž do budoucna zařadit mezi významné aktéry na tomto poli.

Obce zapojené v dlouhodobých iniciativách podporujících udržitelný rozvoj se opírají o metodiky a audity, které jednotlivé iniciativy používají – k těmto postupům přišla řada pozitivních reakcí a několik připomínek doporučujících jejich zjednodušení. Zbylá většina obcí (přes 80 procent obcí) používá pro úvahy od udržitelnosti jejich rozvojových projektů „zdravý rozum“, interní diskuse uvnitř úřadu a zastupitelstev a různé formy konzultací s veřejností. V následujícím textu uvádíme praktické příklady těchto aktivit ve třech různých velkých a různě uvažujících obcích.

Chrudim (Pardubický kraj)

Chrudim s přibližně 23 tisíci obyvateli je obcí II. typu, která se aktivně účastní činnosti Národní sítě Zdravých měst, Místní Agendy 21 a Paktu primátorů a starostů. Obec používá metodiky Národní sítě Zdravých měst a audity Místní Agendy 21, které považuje za užitečné pomůcky v praxi. V praktické rovině v současnosti řeší např. hospodaření s vodami v kontextu probíhající klimatické změny – zpracovali si svoji adaptační strategii na klimatickou změnu, zavedli on-line sledování spotřeby vody ve školách a snaží se nerozšiřovat rozsah nepropustných povrchů, které by neumožňovaly zasakování dešťových srážek. Na základě požadavků veřejnosti obec dále např. vybudovala Re-use centrum, které umožňuje opětovné použití předmětů a částečně redukuje množství odpadu. Hlavní překážku pro širší uplatňování principů udržitelného rozvoje v praxi spatřují v současném nastavení rozpočtového určení daní (toto téma bude podrobněji prezentováno v příštím článku).

Městský obvod Slezská Ostrava (Moravskoslezský kraj)

Městský obvod Slezská Ostrava s přibližně 22 tisíci obyvateli je obcí III. typu, která je aktivní v síti Místní Agenda 21 a v Paktu primátorů a starostů. Obec používá audity Místní Agendy 21, které považuje za užitečné, ale nicméně poměrně administrativně náročné procesy. Jinak řeší udržitelnost na ad hoc bázi pomocí interních diskusí

Příklady dobré praxe při podpoře udržitelného rozvoje v českých a moravských obcích

Energetika

- zateplení a opatření na úsporu energií ve veřejných budovách (Žamberk v Pardubickém kraji, Šumperk v Olomouckém kraji)
- využívání energetických služeb se zaručeným výsledkem (Energy Performance Contracting, EPC) u veřejných budov (Rumburk v Ústeckém kraji)
- centrální zásobení teplem získaným z biopaliv (Kutná Hora ve Středočeském kraji)
- fotovoltaická elektrárna na střeše základní školy, která pokryje téměř její celou roční spotřebu energií (hl. m. Praha)
- optimalizace svícení veřejného osvětlení, využívání solárních lamp (obce Nemile a Domašov u Šternberka v Olomouckém kraji)
- kotlíkové půjčky (Rumburk v Ústeckém kraji)
- příspěvek na vytápění domů tepelným čerpadlem (Rožmitál pod Třemšínem ve Středočeském kraji)

Hospodaření s vodami – modrozelená infrastruktura

- zasakování srážkové vody – ze střech a parkovišť s propustnými povrchy (Chrudim v Pardubickém kraji, Jindřichův Hradec v Jihočeském kraji)
- hospodaření s dešťovou vodou, jímání povrchových vod ze střech a zpevněných ploch do retenčních nádrží (Praha, Olomouc, obec Drmoul v Karlovarském kraji, Kostelec nad Černými lesy v Středočeském kraji)
- výstavba rybníků a mokřadů na obecních pozemcích pro zlepšení mikroklima (Chlístov v Plzeňském kraji, Javorník v Pardubickém kraji, Božanov v Královéhradeckém kraji, obec Lipová v Ústeckém kraji)
- prosazování standardů modrozelené infrastruktury (Olomouc)
- soustava suchých poldrů (Bolatice v Moravskoslezském kraji)
- zelené střechy (Šumperk v Olomouckém kraji)

Odpady

- re-use centra a bazárky pro nepotřebné věci (Kamýk nad Vltavou ve Středočeském kraji, Pozoříce v Jihomoravském kraji)
- svoz separovaného komunálního odpadu – čipování a svoz systémem door-to-door (obce Pozoříce, Babice nad Svítavou a Moutnice v Jihomoravském kraji, Buštěhrad ve Středočeském kraji)

Doprava

- přechod na plně elektrifikovanou městskou hromadnou dopravu – elektro autobusy a parciální trolejbusy (Kutná Hora ve Středočeském kraji a Mariánské Lázně v Karlovarském kraji)
- spojení více druhů dopravy do jednoho uzlu (Česká Třebová v Pardubickém kraji)

Péče o zeleň a ekosystémy v intravilánu a extravilánu obce

- rezignace na hospodářský výnos z lesů ve prospěch jejich společenských funkcí a ochrany životního prostředí (Nová Paka v Královéhradeckém kraji a obec Loučka v Zlínském kraji)
- revitalizace parků (Havlíčkův Brod v Kraji Vysočina, Sudice v Jihomoravském kraji)

Sociální oblast

- obec přátelská rodině (Kostelec v Jihomoravském kraji)
- svazkové školství (Železná v Jihomoravském kraji)

Komunikace a zapojování veřejnosti

- propagace udržitelného rozvoje pomocí piktogramů na plakátech a pozvánkách, zveřejňování informací a aktivit na podporu udržitelného rozvoje na sociálních sítích
- veřejné průzkumy, diskuse a fóra a implementace jejich výstupů do praxe (Bystřice v Moravskoslezském kraji, Letohrad a Litomyšl v Pardubickém kraji, Střítež nad Ludinou v Olomouckém kraji, Dušníky v Ústeckém kraji, Drahelčice v Středočeském kraji, Nové Město na Moravě v Kraji Vysočina, Košíky ve Zlínském kraji)

uvnitř průřezové pracovní skupiny. Při přípravě investičních akcí počítají s participací obyvatel, ale snaží se volit technická řešení směřujících k udržitelnému rozvoji. Aktivně vyhledávají dotační programy a fondy (např. snižování energetické náročnosti budov, adaptační fond statutárního města), tak aby si mohli dovolit zařadit jednorázově dražší, ale dlouhodobě udržitelnější řešení do standardních oprav budov a veřejných prostranství (regenerace sídlišť, návsí, hřišť, modrozelené infrastruktury). Hlavní překážky pro efektivnější využívání principů udržitelného rozvoje vidí ve stávajícím zaměření a podmínkách dotačních titulů

(opět, toto téma bude podrobněji rozebráno v příštím článku).

Vitice (Středočeský kraj)

Vitice s cca stovkou obyvatel, je obcí I. typu, která není zapojena v žádné podobné iniciativě. Udržitelnost řeší na ad hoc bázi pomocí interních diskusí. Ty přivedly obec k projektům v oblasti energetiky: např. k náhradě stávajících tepelných zdrojů kotlem na štěpku získávanou při údržbě obecních pozemků, k centrálnímu vytápění pro obec prostřednictvím vlastního ekologického zdroje, k záměru na využití obecních

budov k produkci elektrické energie z fotovoltaických článků a její využití jako vlastního zdroje anebo pro vytápění a ohřev TUV. Další oblastí, kterou řeší, je nakládání s vodami, kde se snaží o zachytávání vody z obecní dešťové kanalizace a její využití pro zemědělskou výrobu a zasakování, anebo o využití dešťové vody z obecních budov pro závlahu, zasakování a odpar, spolupráce s hospodáříci zemědělci na využití půdy, která je ve vlastnictví obce.

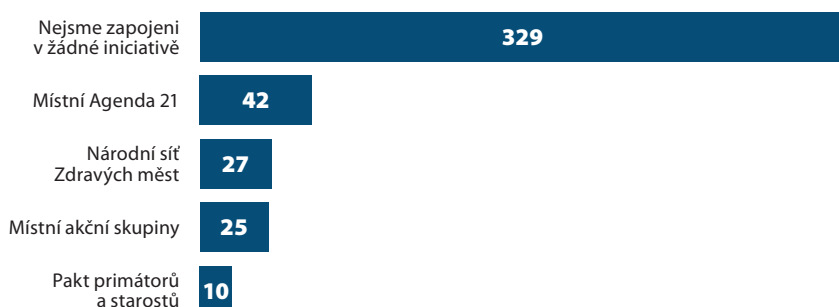
Další obce

Řada dalších obcí realizuje dílčí projekty udržitelného rozvoje, které jsou uvedeny v boxu na str. 15. Z uvedených příkladů je zřejmé, že mnohé samosprávy uvažují způsobem, který přesahuje jejich volební období nebo uvažování o jedné generaci. Obce k tomu mnohdy nepotřebují komplikované nástroje – jen zdravý selský rozum, diskusi s odborníky, kteří se zabývají environmentální, sociální a ekonomickou problematikou. Otevřená diskuse a spolupráce s občany je samozřejmostí.

Ing. Jiří Dusík

Integra Consulting, s. r. o.

Účast obcí v iniciativách na podporu udržitelného rozvoje

Zdroj: SMO ČR a Integra Consulting, 2020

Přímo řízené programy EU vs. Česká republika

Hned na úvod si musíme sportovní terminologií přiznat, že tento zápas mezi přímo řízenými programy EU a Českou republikou zatím nevyznívá v náš prospěch, a to poměrně výrazně. Dostupné údaje ukazují, že využívání těchto programů českými subjekty je doposud stále velmi nízké.

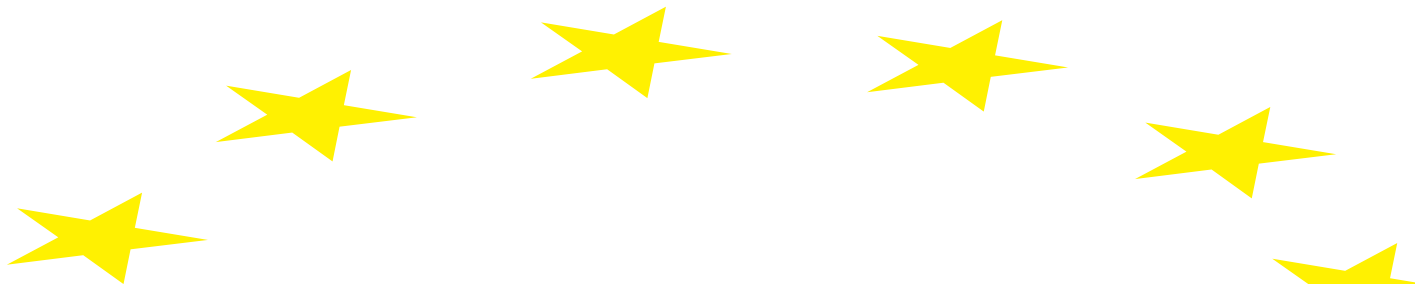
V rámci stávajícího programového období (2014–2020) tvoří podíl přímo řízených programů na celkovém rozpočtu EU zhruba 20 %, zatímco v případě České republiky reprezentovaly příjmy z komunitárních programů cca 3 % z celkového objemu prostředků plynoucích z Evropské unie. Do budoucna je však žádoucí, a to i s ohledem na postupný útlum financování z evropských strukturálních a investičních fondů EU a na posílení rozpočtu některých přímo řízených programů (např. Horizont), aby se podíl českých žadatelů zvýšil a abychom dokázali benefity těchto programů lépe využít.

Proč se nám v tomto mezinárodním střetnutí dlouhodobě nedaří? Jaké překážky

stojí českým organizacím v cestě k úspěchu, a co je nezbytné učinit pro to, aby se aktuálně nepříznivý stav otočil v jejich prospěch? Tytéž otázky si odpovědné orgány pokládají již řadu let, ovšem bez významnějšího výsledku. Za některými nedostatky lze skutečně spatřit nižší aktivitu národních orgánů, především pak v koordinaci, propagaci či celkové metodické podpoře v jednotlivých programech. Není to ovšem stát ani jeho organizační složky, které by měly stát za přípravou a realizací jednotlivých projektů, ale jsou to konkrétní organizace, podniky, neziskovky i česká města a obce a jejich příspěvkové organizace, na kterých leží převážná část odpovědnosti za mrhání příležitostí, které tyto programy představují. Pokud se však

na tuto problematiku podíváme optikou české samosprávy, musíme jim dát v mnohých případech za pravdu, a tak potvrdit, že bariéry, které jim ve větší účasti v unijních programech brání, jsou často komplikované a poměrně složitě odstranitelné.

Níže diskutovaný přehled hlavních příčin slabé účasti českých subjektů v programech Evropské unie byl sestaven na základě informací z rozdílných zdrojů, včetně Evropské komise, Ministerstva pro místní rozvoj, vybraných národních kontaktních míst i prostřednictvím dotazníkových šetření mezi českými příjemci/žadatelí a na základě fokusní skupiny se zástupci několika statutárních měst v ČR, která se uskutečnila 9. prosince 2020. Pre-

zentované závěry tak lze považovat za dostatečně relevantní a věrně odrážející skutečný stav v České republice, se kterým již vážně musíme začít něco dělat.

Podíl vlastního spolufinancování, který je u většiny unijních programů vyšší nežli v případě strukturálních fondů, je pro českou samosprávu mnohdy neřešitelný problém. Bez zajištění chybějících prostředků se nelze o tyto projekty zpravidla ucházet a veškerá snaha tím často ztroskotá ještě dříve, nežli reálně začne. S vyšším spolufinancováním přímo souvisí i dosavadní vysoká **nahraditelnost programů EU** jinými dotačními tituly na národní úrovni, která je stále poměrně značná. Čerpání prostředků ze strukturálních fondů není v případě měst a obcí standardně podmíněno jakýmkoliv přímým spolufinancováním z jejich strany, a proto se zdají obě tyto spojitě nádoby jako logické vysvětlení nízké účasti českých municipalit v evropských projektech.

Druhým významným okruhem příčin nízkého zájmu lze spatřit v **mezinárodním rozměru** těchto programů a většiny projektů, které jsou jejich prostřednictvím podpořeny. Vrozený český konzervatismus, **náročnost spolupráce se zahraničními partnery**, **jazyková bariéra** či určitá historicky podmíněná nezkušenost s fungujícími mezinárodními kontakty je obrovským problémem našich organizací, na kterém je nevyhnutelně nutné začít usilovně pracovat.

I přes to, že je **administrativní zátěž** v mnoha unijních programech oproti strukturálním fondům podstatně nižší, hraje tento faktor v českém prostředí rovněž velmi zásadní roli. Nejvíce citelné je to již v rámci **přípravy projektového návrhu**, která je pro české subjekty nová, obsahově složitá a časově i jazykově náročná. S tím nepochybně úzce souvisí nedostatečné personální kapacity i finanční prostředky nezbytné pro přípravu těchto návrhů, jejichž úspěšnost je navíc v evropském měřítku velmi nízká. Projektové návrhy čelí značné **mezinárodní konkurenci** a spolu s nezkušeností českých žadatelů tak pravděpodobnost jejich úspěšného vyhodnocení dále klesá.

Jako další okolnosti ovlivňující nízký zájem o programy EU lze mimo jiné uvést **nedostatečnou metodickou podporu ze**

strany odpovědných orgánů, tzv. národních kontaktních míst. Některé z nich fungují dobře, ovšem u některých programů podpora de-facto neexistuje, popř. je minimální. Velkým problémem je pro nezkušeného českého žadatele **nekoncentrovanost a nepřehlednost informací** o těchto programech, tedy i povědomí o těchto programech je minimální, to ovlivňuje i počet podaných projektových žádostí.

V neposlední řadě za malou účastí v unijních programech stojí celkově **nízký zájem českých subjektů o hlavní podporovaná témata**, jako je výzkum a inovace, životní prostředí či moderní technologie. Musíme přiznat, že naše země se nedostatečně profiluje jako ráj pro výzkumníky, ochránce přírody ani světové odborníky na poli umělé inteligence, robotiky či digitalizace. Bez kreativních lidí přinášejících inovativní záměry je účast v těchto programech však velmi složitá. Sice je zde v posledních letech patrný pozitivní trend, avšak stále musíme hodně přidat, abychom do tohoto ujiždějícího vlaku stáli ještě naskočit.

S tímto prvkem dále souvisí charakter podporovaných projektů, jejichž výstupy jsou v mnoha případech na první pohled složitě uchopitelné. Tyto projekty jsou většinou tzv. **měkké, nehmotné povahy**, s čímž původci myšlenek často naráží na nízkou podporu z řad odpovědné reprezentace daného města. V mnoha případech je vzdálené snížení emisí za deset let skutečně obtížnější prosaditelné oproti rekonstrukci školy či výstavbě kanalizace. Je tak zřejmé, že se jedná o problematiku vskutku komplexní a možných příčin nízkého zájmu o unijní programy je opravdu nespočet. Navzdory různorodému charakteru se bohužel shodují ve své závažnosti a dlouhé době nezbytné k jejich odstranění či alespoň podstatné redukci. Ačkoliv je značná část identifikovaných příčin ze strany českých měst a obcí jen obtížné v krátkodobém horizontu odstranitelná, lze na tomto místě uvést některá základní doporučení, která jsou v podmínkách české samosprávy aplikovatelná prakticky okamžitě.

- Buďte aktivní - pravidelně analyzujte vývoj ve vybraných programech, zájímejte se o nově vyhlašované výzvy a nabízené příležitosti. Nalezte podporovaná témata, která jsou z hlediska

potřeb vašeho města relevantní a prostřednictvím těchto programů financovatelná.

- Sledujte informace a pokyny národních i evropských kontaktních míst. Nebojte se vlastní iniciativy a aktivně je v případě potřeby oslovujte. Účastněte se informativních seminářů pořádaných těmito orgány, a to na národní i mezinárodní úrovni.
- Inspirujte se příklady českých i zahraničních měst a projekty, které již úspěšně realizovaly. Zahajte aktivní komunikaci s těmito subjekty a využijte jejich zkušenosti.
- Zajistěte personální kapacitu - explicitně dedikujte související činnosti na konkrétní pracovníky/koordinátora, a to nejlépe na zaměstnance se zkušenostmi s evropskými dotacemi. Pokud to v podmínkách vašeho města či obce není možné, zvažte zapojení externích odborníků. Vytvořte jedno kontaktní místo jak pro oblast financování, politickou podporu, tak pro formování partnerství s dalšími organizacemi.
- Využijte národní i evropské možnosti financování a odborného poradenství ke zvýšení účasti v komunitárních programech. Snažte se využít dobře fungující mechanismy různých institucí Evropské unie, např. Evropské investiční banky, která podporují města a obce prostřednictvím specifických nástrojů k tomu určených.
- Vytvářejte sítě a spojení - spojte se s dalšími českými a zahraničními subjekty, a zvyšte tím svoje šance nejenom na úspěšné vyhodnocení projektové žádosti, ale zejména k realizaci vašich dlouhodobých záměrů. Snažte se o propojení veřejného, soukromého i akademického sektoru, naleznete synergie. Maximálně využijte organizace ve vašem městě. Angažujte se v celoevropských iniciativách.
- Zaměřte se na celoevropské priority, snažte se o moderní podobu vašeho města. Buďte v souladu s novou érou EU a trendy financování. Preferujte projekty s vysokou přidanou hodnotou - životní prostředí, digitální technologie, mobilita, udržitelný rozvoj.

*Mgr. Tomáš Patočka
expert v oblasti veřejných strategií
a projektového řízení*

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Projekt je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

Městské nájemní bydlení (nejen) v Praze – hledání nových příležitostí

Již dříve jsem nastínil svou představu hlavního města Prahy jakožto aktivního účastníka místního realitního trhu, který svým působením přispívá k dostupnějšímu bydlení. Váha jeho hlasu poroste s časem a zkušenostmi, ale také s rozšiřováním bytového fondu v jeho správě. Zatímco v minulém díle (viz INS č. 11/2020) jsem se věnoval problematice výstavby městských nájemních bytů, v dnešním pokračování se budu krátce zamýšlet nad dalšími způsoby navyšování jejich podílu. Především se ale společně podíváme na možnosti, kde novou výstavbu realizovat.

Dát starým budovám novou tvář

Před několika týdny avizovalo vedení Prahy svůj záměr odkoupit několik bytových domů, hotelů, hostelů a dalších ubytovacích zařízení, které budou po rekonstrukci či stavebních úpravách sloužit k nájemnímu bydlení. A právě odkup celých nemovitostí hraje při rozšiřování obecního či městského bytového fondu nezastupitelnou, byť okrajovou roli. Oproti výstavbě totiž představuje významné urychlení cesty od záměru k realizaci bydlení. To ostatně ilustruje příklad ubytovny Sandra, jedné z donedávna nechvalně známých dominant Jižního Města.

Budova o jednadvaceti podlažích byla až do roku 2014 v rukou soukromého vlastníka, který prostory pronajímal především osobám se značně problematickým chováním. Výrazný vzestup kriminality v bezprostředním okolí byl jedním z impulsů pro odkup této stavby městskou částí, s ambicí ji v budoucnu revitalizovat. V roce 2018 padlo rozhodnutí zahájit rekonstrukci, v říjnu 2019 jsme pro tyto účely schválili dotaci v celkové výši 200 milionů Kč. Předpokládáme, že první nájemníci by se do nově uzpůsobených bytových jednotek mohli začít stěhovat na podzim roku 2021. Část bytů bude rezervována pro učitele, hasiče, zdravotníky a pracovníky dalších profesí nezbytných pro chod městské části. Na financování nákladné rekonstrukce se významně podílí také hlavní město Praha. Několik desítek bytů proto bude vyhrazeno pro zaměstnance celopražských úřadů a útvarů.

Některá bývalá ubytovací zařízení, případně i nevyužívané kancelářské budovy pro atypičnost svých prostor navíc přinášejí finančně relativně nenáročnou možnost experimentovat s alternativními modely, které se osvědčily v zahraničí.

Jedním z nich je variace na takzvaný cohousing, kdy dům, který je ve společném vlastnictví obyvatel, poskytuje – většinou výměnou za bydlení v jednotkách o menší výměře – výhodu nadstandardně zařízených společných prostor, jako jsou společenská místnost, prádelna či dětská herna. Obdobu tohoto fenoménu, který se před půlstoletím

zrodil v Dánsku, by v gesci města mohla představovat zajímavou možnost pro studenty, mladé rodiny s dětmi, ale také seniory či osoby se zdravotním postižením. Umím si proto představit, že bychom podobné projekty, oblíbené například v Paříži, Amsterdamu nebo Londýně, mohli v případě zájmu začít opatrně a v malé míře uskutečňovat také v rámci městského nájemního bydlení. Za úvahu stojí i varianta, že by město svou pozici na pražském realitním trhu posilovalo skrze investice do odkupu nejen nemovitostí, ale také pozemků vhodných pro výstavbu. Tím se dostávám k dalšímu palčivému tématu – k otázce, kde v Praze stavět.

Slepá ulička

Porevoluční období se v oblasti výstavby neslo ve znamení satelitních městeček, tedy uměle vytvořených obcí lemujících okraje velkých měst. K nešvarům, které s sebou tento typ rozvoje nesl, patří zábor kvalitní zemědělské půdy, zvýšená dopravní zátěž i chybějící občanská vybavenost, která nadále zvyšovala závislost obyvatel na metropoli. Z těchto a mnoha dalších důvodů se od podobných projektů v současné době upouští ve prospěch budování tzv. města krátkých vzdáleností. Hlavní myšlenkou konceptu je poskytnout jeho obyvatelům veškerou infrastrukturu a služby tak, aby své každodenní potřeby mohli obstarávat bez časově náročného cestování.

Z tohoto pohledu se pro budoucí zástavbu jeví jako nejvhodnější například proluky podél tepen povrchové městské hromadné dopravy, a to nejen kvůli dobré dostupnosti, ale také vzhledem k již existujícímu inženýrskému zasiťování, které představuje významnou úsporu investic.

Trnitá cesta, která se vyplatí

Svébytnou kategorií nevyužitých lokalit jsou brownfieldy – objekty či areály býva-

lých průmyslových a dalších podniků, které v současné době nemají efektivní využití. Jejich velkou výhodou je opět dobrá dopravní dostupnost a přítomnost inženýrských sítí, realizace nicméně často naráží na mnoho překážek, které se ve výsledku promítají do konečné výše investic. K těm patří problematické vlastnické vztahy, ale také špatně zmapovaná ekologická zátěž a nutnost sanace či dekontaminace území. Developerské společnosti uvádějí, že výstavba na brownfieldech se ve srovnání s ostatní výstavbou prodrazí průměrně až o 17%.

Oproti zemím, jako je Německo nebo Rakousko, prozatím zaostává podpora ze strany státu. Je proto skvělá zpráva, že se iniciativa ujalo samotné město. Projekty uskutečněné na území 11 pražských brownfieldů, jejichž rozvoj do budoucna chystá Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, by měly dát bydlení až 154 tisícům lidí a přinést až 212 tisíc pracovních míst.

Pevně věřím, že v nastíněných trendech budeme pokračovat. Moc bych si totiž přál, aby naše děti jednou mohly Prahu, ale jistě i vaše město, vnímat jako město pestrých možností a forem důstojného bydlení za dostupné ceny. Bylo by nešťastné, kdyby z důvodu neuspokojivé bytové situace byly nuceny naši krásnou metropoli opustit.

Ing. Ondřej Prokop
místostarosta pro majetek, investice
a podporu podnikání
Praha 11

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Rok 2020 byl rokem on-line vzdělávání

Rok 2020 je za námi. Zasáhl do životů všech lidí a snad do všech oblastí života. Převážná většina věcí je v dnešní době on-line a vypadá to, že ještě pár měsíců potrvá, než se svět vrátí zpět do normálu. Projekt ESO v roce 2020 zareagoval na nastalou situaci a z prezenčních kurzů se přeorientoval na on-line školení a e-learningy, které připravil pro zastupitele a úředníky obcí opět zcela bezplatně.

Přechod roku se pojí s bilancováním toho, co se událo během roku, a ne jinak je tomu v případě projektu ESO. Během roku 2020 bylo připraveno 18 e-learningových kurzů s různou tematikou, kterých se zúčastnilo 5589 úředníků či zastupitelů, on-line kurzů bylo připraveno celkem 36 a účastnilo se jich celkem 1227 úředníků či zastupitelů. Pokud to situace umožňovala, probíhaly i klasické prezenční kurzy. Projekt ESO jich uspořádal celkem 131 s celkovou účastí 3299 úředníků či zastupitelů.

Počátek roku 2021 se ponese ještě v duchu on-line vzdělávání. V nabídce projektu ESO můžete najít celou řadu BEZPLATNÝCH akreditovaných on-line kurzů a e-learningů, které jsou započítatelné do systémů vzdělávání dle zákona č. 312/2002 Sb. o úřednících územně samosprávných celků.

Akreditované on-line kurzy

- **Agenda přestupků v podmínkách územních samosprávných celků:** termín I. část 21. 1. 2021, II. část 28. 1. 2021
- **Rovné zacházení a nediskriminace v praxi územního samosprávného celku:** termín I. část 28. 1. 2021, II. část 29. 1. 2021
- **Správní řád od A do Z – Vady řízení:** termín I. část 2. 2. 2021, II. část 4. 2. 2021
- **Archivnictví a spisová služba územních samosprávných celků:** termín I. část 9. 2. 2021, II. část 18. 2. 2021
- **Místní poplatky v praxi obcí – Zákon o místních poplatcích:** termín I. část 11. 2. 2021, II. část 16. 2. 2021
- **Poskytování dotací a návratných finančních výpomocí územními samosprávnými celky:** termín I. část 23. 2. 2021, II. část 25. 2. 2021

- **Aplikace zákona o registru smluv v praxi územních samosprávných celků:** termín 25. 2. 2021

Akreditované e-learningy

E-learningy je možné absolvovat kdykoliv. Stačí jen čas a chuť naučit se něco nového. Tématy akreditovaných kurzů jsou:

- Elektronická komunikace ve veřejných zakázkách
- Právní režim krizového řízení z hlediska obcí
- Zákon o obcích a předpisy související (základní a pokročilý modul)
- Veřejné zakázky a odpovědné zadávání
- Uzavírání smluv podle občanského zákoníku
- Občanský zákoník a obce (základní a pokročilý modul)
- Judikatura ke správnímu řádu v praxi obcí a krajů
- Průvodce pracovní právní agendou obcí

Neakreditované e-learningy

Projekt ESO rozšířil také nabídku e-learningového vzdělávání, které v současné době není akreditované. Nejnovějším pří-

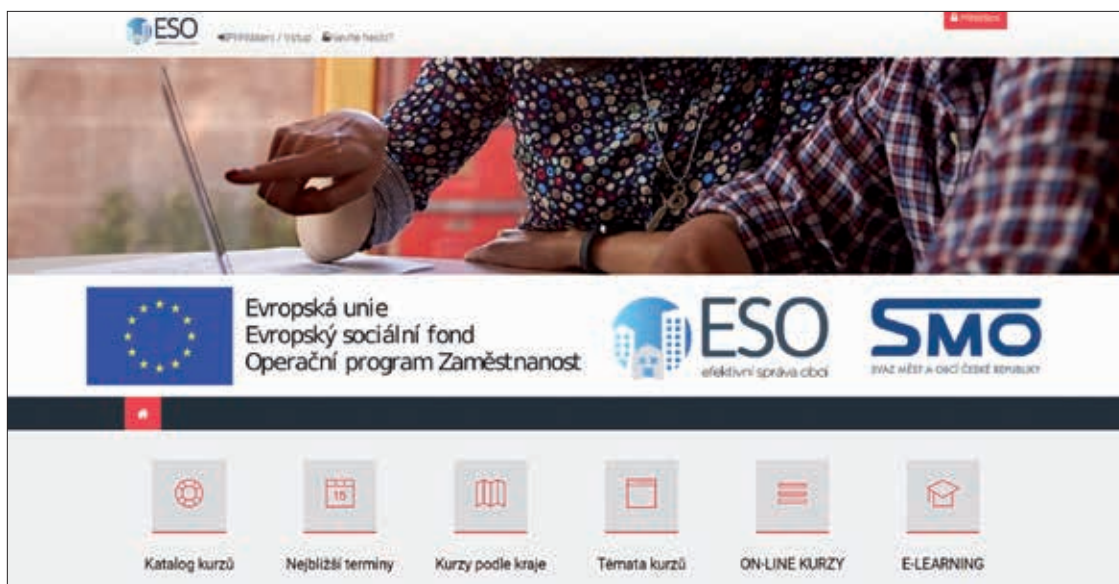
růstkem je kurz na téma **Správa místních poplatků**. V nabídce níže však najdete celou škálu dalších témat. Na akreditaci se usilovně pracuje.

- Odpovědnost zastupitelů
- Pohřebnictví
- Zásahy obce do ekonomiky přípustnost podpor de minimis
- Dotace a návratné finanční výpomoci poskytované územními samosprávnými celky
- Střet zájmů ve veřejné správě
- Hospodaření s majetkem obce
- Přestupkové řízení v podmínkách obce
- Odpovědnost zastupitelů
- Správa místních poplatků

Pro aktuální přehled nabízených kurzů nebo registraci na vámi vybraný kurz navštivte webové stránky projektu: **www.projekteso.cz**.

Celý tým projektu ESO vám přeje šťastný vstup do roku 2021 a těšíme se na vás na některém z našich kurzů.

Ing. Jan Slanec
hlavní projektový manažer
Sekce pro projekty a inovativní přístupy

Jak překonáváme druhou vlnu na Hluboké?

Na překonání první vlny covidu-19 se na jaře spojila rada města, městské zastupitelstvo a skupina významných hlubockých podnikatelů a zaměstnavatelů. Společně jsme připravili program, který snad byl úspěšný. Městské zastupitelstvo uvolnilo prostředky na podporu turistické sezóny, kulturních programů, významných akcí na Hluboké, ale i příspěvky na příměstské tábory, aby rodiče mohli chodit do práce.

Naše město žije z turismu, a jak potvrzují všichni hlubočtí podnikatelé, zažili jsme nejlepší turistickou sezónu za posledních 30 let. Na rozdíl např. od našeho sesterského Českého Krumlova jsme měli také tu výhodu, že náš turistický průmysl nebyl nikdy závislý na asijských turistech, ale vždy jsme se orientovali na českou a střeoevropskou klientelu. Mluvíme-li o podpoře turismu, musíme si uvědomit, že infrastrukturu, kterou na Hluboké máme, ať se již jedná o nabídku restaurací, pivovaru, zimního stadionu, sportovního areálu či koupaliště, máme hlavně díky příjmům z turistického ruchu.

Zatímco při první vlně jsme viděli před sebou letní sezónu, druhá vlna a její následky jsou o to komplikovanější, že ke konci listopadu, kdy píšeme tento text, nevíme, jak budou vypadat Vánoce a jejich program. A další letní sezona je v nedohlednu. Městská rada projednala návrh tří programů, které by mohly pomoci překonat druhou vlnu.

1. Za velký problém považujeme uzavření škol, zejména nižších ročníků. Po dohodě s vedením naší základní školy rada města uvolnila prvních 45 tisíc korun na platy učitelů na doučování těch žáků, kteří po on-line výuce zaostávají.

2. Dá se předpokládat, že od počátku roku 2021, po ukončení vládních covidových programů, poroste nezaměstnanost. Rada města se rozhodla vytvořit „pracovní skupinu pro pomoc občanů v nouzi“. Náplň práce se teprve bude konkretizovat, již dnes však předpokládáme, že vedle starosty a místostarosty v ní bude jako poradce působit ředitel úřadu práce, hlubocký občan Ivan Loukota. Samozřejmě hlavní organizací pro pomoc občanům v nezaměstnanosti je úřad práce, jako vedlejší pomoc jsme se rozhodli na stránkách města vytvořit portál „práci hledají“ a „práci nabízí“, protože stále i na Hluboké je více volných míst než nezaměstnaných.

S organizacemi „Člověk v tísni“ a „Tvá volba“ jsme se dohodli na využití dvou pracovníků, kteří budou poskytovat odbornou pomoc pro lidi v exekuci s případným oddlužením. Jakkoli naše město vypadá (a je) bohaté, máme včetně našich sedmi obcí celkem 239 lidí v exekuci a tito lidé celkem mají 1542 exekucí. Opět, jsme si vědomi, že hlavním řešitelem celkem 775 tisíc lidí v Česku v exekuci musí být nějakým způsobem stát a soudy, ale naše snaha je přinejmenším zabránit zvyšování počtu lidí, kteří v našem městě a našich

obcích do exekuce spadnou. Poradenská kancelář bude otevřena v „domečku domova seniorů“ na Masarykově ulici. Naše představa je, že zájemci budou s vybranými pracovníky jednat na základě telefonického objednání.

3. Důležitým bodem je nastartování turistické sezóny. Jako jedna možnost je „oprášení“ krajského programu z léta letošního roku a tím je příspěvek na ubytovaného a noc, resp. zlevnění a tím zatraktivnění našich hotelových a ubytovacích kapacit. S tím souvisí také podpora konání nejrozličnějších školení a seminářů v našem městě od ledna do května, tedy v měsících, kdy je potřeba turismus oživit.

Vážení, jsme otevřeni všem dalším návrhům a nápadům, jak pomoci našemu městu nastartovat normální život po ukončení vládních opatření. Rádi se s kýmkoli z vás my, či kdokoli z členů městské rady a zastupitelstva, sejde-me a projednáme vaše návrhy „jak přežít po pandemii“.

Přejeme všem klidný a bezcovidový rok 2021 a všichni si držíme palce!

Tomáš Jirsa a Pavel Dlouhý

Právní poradna v současné době funguje již třetím rokem a v databázi je přibližně 2800 dotazů a odpovědí. Připomínáme, že každá členská obec má možnost mít až 11 individuálních přístupů. Chod právní poradny hradí v rozsahu pěti dotazů ročně na každou členskou obec Svaz. Veškeré odpovědi jsou stále upravovány, odpovídají aktuální legislativě. Hledejte na **www.poradnaproobce.cz** nebo na stránkách Svazu **www.smocr.cz**. V průběhu roku 2019 zavedla také nové služby – byla propojena s texty právních předpisů a novinkou jsou také automatické dokumenty (zatím vzory několika obecně závazných vyhlášek, smluv a změrů). Aktuálně Poradnu pro obce využívá více než 3000 obcí a dobrovolných svazků obcí.

Zeptali jste se...

Obec schválila v rámci rozpočtu pro rok 2020 částku, kterou hodlala přispět na transparentní účet na opravu místního kostela. Transparentní účet byl založen obecním spolkem. Účetní obce zaslala částku na základě interního sdělení správce rozpočtu. Mělo být k tomuto kroku i usnesení ZO nebo je schválený rozpočet dostačující?

Schválený rozpočet zastupitelstva obce k poskytnutí částky nepostačuje (jedná se pouze o finanční plán, poskytnutí příspěvku/daru musí být schváleno vždy příslušným orgánem obce, bez tohoto schválení je poskytnutí od počátku, tedy absolutně, neplatné). Pokud se jednalo o částku vyšší než 50 000 Kč, náleželo schválení jejího poskytnutí zastupitelstvu obce. Pokud se jednalo o částku nižší, měla o jejím poskytnutí rozhodnout v rámci zbytkové pravomoci rada obce, nevyhradilo-li si tuto pravomoc zastupitelstvo (tuto pravomoc lze rovněž svěřit starostovi nebo obecnímu úřadu).

Může malá obec vyhlásit bezdoplatkovou zónu na bydlení na jeden konkrétní dům? Nebo to musí být na celou ulici či čtvrť? V domě bydlí v nájmu jedna početná nepřizpůsobivá rodina. Do práce nikdo nechodí, do školy asi také moc ne. Jen dělají povyk po obci a obtěžují sousedy. Jaké jiné dostupné prostředky může obec použít k vynucení pořádku?

Vymezení bezdoplatkové zóny pro jeden dům v rámci obce vnímáme jako problematické, jelikož k vymezení dochází vydáním opatření obecné povahy, jehož definičním znakem je neurčité vymezení adresátů, tedy těch, na které dané opatření dopadne. V případě bezdoplatkových zón jsme se však setkali s tím, že některé obce tuto zónu vydávají skutečně jen na jednotlivé domy a záleží pak především na krajském úřadu či příslušných soudech, jak se ke konkrétnímu opatření obecné povahy postaví. Z ryze objektivního hlediska se nám však vydání tohoto opatření obecné povahy pro jediný dům jeví nevhodné, byť takový postup zákon výslovně nevylučuje.

Je možné poskytnout k nahlédnutí dokumenty dle § 16 zákona o obcích osobě, která není občanem obce, ale právním zastupcem občana, či zastupuje občana na základě plné moci?

Možné to podle našeho názoru je. Právní úprava obsažená v zákoně o obcích o této otázce sice nikterak nepojednává, nicméně máme za to, že práva občana obsažená v daném ustanovení (s výjimkou práva volit a být volen do zastupitelstva obce a práva hlasovat v místním referendu) lze skutečně považovat za práva, která lze vykonávat i prostřednictvím zástupce, obzvláště tehdy, jedná-li se o advokáta. Tento závěr vyvozujeme mj. z Listinou základních práv a svobod garantovaného práva na právní

pomoc, ale i ze skutečnosti, že zákon o obcích a ani jiný právní předpis takovou možnost nezakazuje, přičemž povaha daných práv (vyjma uvedených výjimek) zastoupení neodporuje.

Je občan, který je v krizové skupině onemocnění COVID, povinen dostavit se na vyzvání správního orgánu v době nouzového stavu?

Na výzvu správního orgánu by se samozřejmě měl účastník řízení či jiná osoba takto předvolaná dostavit na určené místo i v době nouzového stavu. Tato odpověď platí i od 18. prosince 2020, v opětovně zavedeném zákazu volného pohybu osob, jelikož jednou z výjimek ze zákazu je vyřízení neodkladných úředních záležitostí. Nicméně to neznamená, že by se dotyčná osoba nemohla omluvit z těchto důvodů.

Druhou věcí je zároveň to, že správní orgány a další orgány veřejné moci jsou aktuálně povinny omezit fyzický kontakt s jinými fyzickými osobami na minimum a upřednostňovat tak jiný (např. písemný či telefonický) kontakt. Doporučujeme tak v souladu s vládními usneseními obzvláště u osob v rizikové skupině postupovat rozumně, omezit fyzický kontakt a případné omluvy z jednání, výslechu či podání vysvětlení respektovat.

V obci je vybudovaná nová oddílná kanalizace a ČOV. Pro fyzické osoby bude schválena smlouva o odvádění odpadních vod. Stočné bude jednosložkové a vybíráno paušálně na jednoho občana. Jakou formou a jakou výší se může vybírat stočné od podnikatelských subjektů v obci?

Zákon o vodovodech a kanalizacích nerozlišuje, zda je odběratelem fyzická osoba podnikající či nepodnikající, anebo právnická osoba. Ve vztahu k odběratelům by tedy výše stočného měla být stanovena stejným způsobem. Není nám zároveň jasné, co je myšleno „paušálně na jednoho občana“. Zákon o vodovodech a kanalizacích konstruuje jednosložkovou formu stočného jako součin ceny podle cenových předpisů a množství vypouštěných odpadních vod. Pokud není množství vypouštěných odpadních vod měřeno, předpokládá se, že odběratel, který odebírá vodu z vodovodu, vypouští do kanalizace takové množství vody, které odpovídá zjištění na vodoměru nebo směrným číslem roční potřeby vody, pokud nejsou instalovány vodoměry. Jiné způsoby úhrady za stočné zákon o vodovodech a kanalizacích nezná. Paušálem tak tedy může být pouze výpočet podle směrných čísel. Nicméně platí, že výše stočného by měla být jak pro právnické, tak pro fyzické osoby stejná, respektive způsob výpočtu by měl být stejný.

odpovědi zpracovala KVB advokátní kancelář

Nová legislativa pro rok 2021 a její dopady pro obce

Jaké legislativní novinky se v novém roce nejvíce dotknou samospráv? S takovým dotazem jsme se před koncem roku obrátili na Úřad vlády a všechna ministerstva. Na základě poskytnutých informací nabízíme shrnutí nových právních předpisů, které přinášejí obcím nové povinnosti a finanční dopady do obecních rozpočtů (stav ke dni 18. 12. 2020).

Zákon o územně správním členění státu / zákon č. 51/2020 Sb. (účinnost 1. 1. 2021)

Nová legislativa nahradí a integruje několik dosud platných právních předpisů. Definitivně přestane platit zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, přestane tak i de jure existovat již nepoužívané členění na staré kraje (Západočeský, Severočeský apod.). V podobě územní jednotky však zůstávají existovat okresy, ty budou vymezeny správními obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP). SO ORP budou vymezeny stejně jako doposud, tedy výčtem území obcí, které je tvoří. Tento výčet nebude v zákoně, ale v doprovodné vyhlášce, resp. vyhláškách č. 345/2020 a 346/2020 Sb. Změny nastanou pouze v několika málo jednotkách obcí, které jsou dodnes neskladebné mezi ORP a okresy. Změny se dotknou jen 18 obcí. Ve vztahu k obcím vzniknou relevantní náklady pouze obcím s rozšířenou působností v případě, kdy dojde ke změně jejich správních obvodů. Tyto náklady by měly být pokryty v rámci prostředků na běžný provoz.

Novela zákona o obecní policii / zákon č. 261/2020 Sb. (účinnost 1. 1. 2021)

Novela přiznává odchodné strážníků obecní policie. Na odchodné z obecních rozpočtů budou mít nárok strážníci ve věku nad 50 let, kteří vykonávali tuto práci nejméně 15 let a splnili by i další zákonné podmínky. Základní odchodné bude činit jeden měsíční plat. V závislosti na počtu odpracovaných let nad 15letou hranici by strážníci mohli získat až šestnásobek svého měsíčního platu.

Novela trestního zákoníku / zákon č. 333/2020 Sb. (účinnost 1. 10. 2020)

Novela trestního zákoníku zvýšila minimální hranici výše škody u majetkových trestných činů na 10 000 Kč. V důsledku toho dojde ke zvýšení počtu majetkových přestupků projednávaných přestupkovými komisemi.

Novela zákona o oceňování majetku / zákon č. 237/2020 Sb. (účinnost 1. 1. 2021)

Novela zavádí dosud chybějící definice do českého právního řádu definici tržní hodnoty. Ta by měla sloužit jako náhradní způsob ocenění. Novela také zpřesňuje postupy při zpracování cenových map stavebních pozemků a zavádí ocenění rychle rostoucích dřevin.

Novela daňového řádu / zákon č. 283/2020 Sb. (účinnost 1. 1. 2021)

Novela daňového řádu účinná od 1. 1. 2021 nepředpokládá specifické finanční dopady na obce, nicméně může přinést dílčí náklady v důsledku nutnosti přizpůsobit se novým zákonným postupům a pravi-

dlům obecného daňového procesu, což platí pro všechny orgány v postavení správce daně, obce nevýmázejí.

Novela zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektro-nických komunikací / zákon č. 403/2020 Sb. (účinnost 1. 1. 2021)

U územně samosprávných celků, zejména u obcí, dojde v důsledku snížení počtu správních řízení ke snížení administrativní zátěže spojené jak s přenesenou působností výkonu státní správy na úseku územního řízení, tak i ke snížení počtu vyjádření v rámci samostatné působnosti, kdy se samosprávné celky vyjadřují v rámci územního řízení jako účastníci řízení. Zároveň se sníží počty zásahů do veřejných pozemních komunikací v daných obcích a s tím související počty uzavírek těchto komunikací. Dopady na obce mohou nastat tehdy, patří-li do jejich vlastnictví pozemní komunikace, na níž se nachází přejezd, o jehož zrušení se jedná.

Novela zákoníku práce / zákon č. 285/2020 Sb. (účinnost 1. 1. 2021)

Začátkem roku 2021 nabývá účinnost druhá část věcných změn zákona č. 285/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb. zákoník práce. Tato koncepční novela se dotkne obcí jakožto zaměstnavatelů v několika rovinách.

1. Dovolené – výměra dovolené bude nadále uvedena v týdnech, její výše však bude odvozena od týdenní pracovní doby zaměstnance. Dovolená se nově nebude vypočítávat na dny, ale na hodiny podle týdenní pracovní doby. Změna cílí na snížené úvazky a směnný provoz. Ruší se dovolená za odpracované dny a podmínka

odpracování minimálně 60 dnů v roce.

2. Sdílená pracovní místa – novela zavádí nový institut tzv. sdíleného pracovního místa, na kterém se střídají alespoň dva zaměstnanci se stejným druhem práce a sjednanou kratší pracovní dobou, která v souhrnu nepřekročí stanovenou týdenní pracovní dobu. Pokud je tedy běžná týdenní pracovní doba u zaměstnavatele 40 hodin, může na jednom sdíleném místě zaměstnat např. dva zaměstnance, z nichž každý bude mít týdenní pracovní dobu 20 hodin. Sdílené místo je třeba sjednat písemnou dohodou s dotyčným zaměstnancem. Zaměstnancům se stanovuje povinnost předložit zaměstnavateli společný rozvrh pracovní doby v písemné formě. Tento rozvrh budou zaměstnanci povinni předložit zaměstnavateli nejdéle jeden týden před začátkem vyrovnávacího období, které může být maximálně čtyřtýdenní.

Zvýšení minimální a zaručené mzdy pro všechny skupiny prací / nařízení vlády č. 567/2006 Sb. (účinnost 1. 1. 2021)

S účinností k 1. 1. 2021 dojde ke změně nařízení vlády č. 567/2006 Sb., nařízení vlády o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztí-

ženém pracovním prostředí. Minimální mzda se zvýší na částku 15.200,- Kč měsíčně (případně 90,50,- Kč/hodinu), obdobně pak zaručená mzda u všech skupin prací.

Novela energetického zákona – povinný energetický audit / zákon č. 3/2020 Sb.

Zákon zpřesňuje ustanovení týkající se povinnosti zpracovat energetický audit. Nové znění § 9 zákona přesněji stanoví, koho se tato povinnost dotýká, aby bylo dosaženo účelu této povinnosti snižování energetické náročnosti energetického hospodářství. Pro energetické manažery měst a obcí je důležitý § 9 odst. 3, kde je stanovena povinnost obcí zajistit pro jimi vlastněné energetické hospodářství energetický audit, a to v případě, kdy je hodnota průměrné roční spotřeby energie energetického hospodářství za poslední 2 po sobě jdoucí kalendářní roky vyšší než 500 MWh. Úprava ustanovení § 9 nastavuje jednotný přístup vůči subjektům dotčených touto povinností, např. možnost nahradit energetický audit zavedeným a certifikovaným systémem hospodaření energií. Způsob provádění energetického auditu již nebude nastaven prováděcím právním předpisem, ale energetický audit bude prováděn podle principů ČSN ISO 50 002. Ze zákona povin-

ná kontrola systémů vytápění a systémů klimatizace byla zúžena na systémy s výkonem nad 70 kW. Povinnost zajištění kontroly není, pokud je pro řízení instalován automatizační a řídicí systém budovy nebo je na provoz systému uzavřena smlouva o energetických službách. MPO a Státní energetická inspekce vydala k praktické implementaci novely společné stanovisko.

MPO vedle toho v rámci další připravované novely zákona č. 406/2000 Sb. počítá se zaváděním dálkově odečitatelných měřidel energií, povinně u všech nových zařízení od příštího roku, jejich kompletní výměnu do roku 2027.

Novela zákona o zadávání veřejných zakázek – podrobně k tématu viz str. 12

Nová odpadová legislativa – podrobněji viz str. 9

*připravil Mgr. Bc. Martin Pikous
Legislativní a právní sekce*

Co nového ve Sbírce zákonů – listopad a prosinec 2020

● **Zákon č. 501/2020 Sb.**

Zákon, kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Novelou dochází ke zpřísnění podmínek chovu vybraných druhů zvířat, zákazu klecových chovů nosnic (s účinností k r. 2027) nebo stanovení podmínek pro usmrcení zvířete pouze pro využití jeho orgánů pro vědecké účely. Novela rozšiřuje pravomoci obecního úřadu obce s rozšířenou působností týkající se rozhodování o zabránění zvířete nebo dále upravuje režim úhrady nákladů spojených se zajištěním předběžné náhradní péče.

Dělená účinnost, část opatření účinná už od 1. února 2021.

● **Vyhlášky č. 503–508/2020 Sb.**

Vydání série prováděcích vyhlášek k zákonu č. 254/2019 Sb., zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, který nabývá účinnosti k 1. lednu 2021. Vyhlášky upravují dobu vstupních zkoušek, podmínky zápisu do seznamu znal-

ců/tlumočnicků/překladatelů, náležitosti pojištění nebo stanoví vyšší znalečného a odměny pro soudního tlumočníka a překladatele.
Účinnost od 1. ledna 2021

● **Zákon č. 481/2020 Sb.**

Zákon, kterým se mění zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Deklarovaným cílem novely je přispět k efektivnímu řešení následků klimatických změn a k obnově ekologické stability krajiny prostřednictvím pozemkových úprav. Novela zavádí možnost provádět pozemkové úpravy v případě potřeby řešení vodohospodářských opatření i na více na sebe navazujících katastrálních územích. Nově je rovněž možno provádět jednoduché pozemkové úpravy bez výměny nebo přechodu vlastnických práv. Novelou dále dochází ke sjednocení cen za výkup pozemků pro pozemkové úpravy.

Účinnost od 1. ledna 2021

Připomínkujeme

V prosinci 2020 jsme připomínkovali především:

Obecný programový dokument modernizačního fondu

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Pavlína Toporská

Svaz uplatnil řadu zásadních připomínek. Uplatnil požadavek na finanční posílení některých programů. Požadoval diskusi při nastavení programu pro komunitní energetiku, změnu nastavení u některých programů.

Zpráva o naplňování Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj v ČR

Předkládá Ministerstvo životního prostředí, na Svazu připomínkuje Barbora Láníčková

Svaz navrhl, aby byla doplněna vedle metodického doporučení Standardů dostupnosti veřejných služeb také Metodika hodnocení ekosystémových služeb v sídlech v ČR. Požádal o efektivní podporu dle regionálních specifik, aby docházelo ke sbližování sociálních a ekonomických podmínek jednotlivých regionů.

Zpráva o kvalitě života a její udržitelnost

Předkládá Ministerstvo životního prostředí, na Svazu připomínkuje Barbora Láníčková

Svaz požadoval doplnění aktuálních strategických materiálů do zprávy, zpracování Politiky tvorby krajiny. Upozornil na nepřesnosti v některých ustanoveních.

Koncepce městské a aktivní mobility pro období 2021–2030

Předkládá Ministerstvo dopravy, na Svazu připomínkuje Ivana Kutra

K materiálu Svaz uplatnil řadu doporučujících připomínek. Upozornil např., že považuje za vhodné vytvoření metodiky pro vytváření parkování pro kola v rámci bytové výstavby, obdobně jako je tomu pro parkování aut. Stejně tak upozornil na potřebu upravit či doplnit některá opatření související s cyklodopravou a požadoval doplnění či upravení řady opatření.

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě

Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Svaz vyjádřil zásadní nesouhlas s navýšením platů ve veřejné správě, které bylo připraveno mimo Legislativní plán prací. Návrh byl předložen v době, kdy ÚSC schvalují, či již schválily, své rozpočty a navíc v době, kdy rozpočty ÚSC jsou zasaženy negativním dopady v souvislosti s pandemií covid-19.

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích)

Předkládá Ministerstvo zemědělství, na Svazu připomínkuje Ivana Kutra

Svaz nedoporučil, aby obnova vodovodů a kanalizací byla financována ze samostatného účtu. Samostatný účet by znamenal pro obce další administrativní zátěž, stejně jako omezení možnosti cash-flow.

Metodika Koordinovaného přístupu k sociálnímu vyloučení 2021+ (obecná část)

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Claudia Varhol

Svaz uplatnil požadavky na úpravu složení hodnotící komise, kategorie obcí podle indexu sociálního vyloučení. Současně uplatnil připomínku k indikátorům.

Zpráva o implementaci „Nové agendy pro města“ v České republice

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Gabriela Hůlková

Svaz požádal, aby do textu dokumentu bylo uvedeno, že jedním z významných plnění Nové agendy pro města je projekt Svazu Strategický rámec SMO pro oblast smart city. Dále upozornil na některé nepřesnosti uvedené ve zprávě a požádal o doplnění dalších cílů a opatření, které ve zprávě postrádal.

Návrh vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady

Předkládá Ministerstvo životního prostředí, na Svazu připomínkuje Ivana Kutra

Svaz upozornil, že se nově vytváří příliš komplikovaný systém ohlašování a vedení evidence, a navrhl provedení změn, které zaručí, že obec, která poměrně komplikovaně sbírá data a vyplní extenzivně pojaté formuláře, již nebude muset vyplňovat další variace dat z těchto formulářů do jiných formulářů pro ČSÚ a Ministerstvem životního prostředí autorizované obalové (nyní konkrétně EKO-KOM, a. s., Praha) a zřizované společnosti (nyní Cenía).

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

- Návrh vyhlášky o podrobnostech nakládání s vozidly s ukončenou životností
- Návrhy na řešení opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v České republice z pohledu právních předpisů na ochranu životního prostředí
- Národní plán rozvoje sítí s velmi vysokou kapacitou
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- Věcný záměr zákona o národní infrastruktuře pro prostorové informace

V minulém roce jsme vás blíže seznámili s prací svazových odborných komisí. Představili jsme jejich předsedy, garanty a uvedli i seznam členů s hlasovacím právem. Tak, abyste věděli, na koho se obracet v případě jakýchkoli problémů, dotazů, ale třeba i komu sdělit z konkrétního ranku svoje zkušenosti. Připomeňme si: v lednu 2020 to byla komise školská a v dalších číslech následovaly komise dopravní, komise pro zahraniční spolupráci, pro kulturu a cestovní ruch, pro sociální věci a zdravotnictví, dále komisi životního prostředí a energetiky, finanční komisi, legislativní, bezpečnostní a v posledním prosincovém čísle ještě komisi pro informatiku. Zbývá tedy představit ještě komisi regionální.

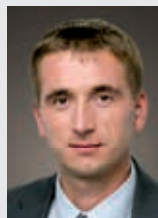
REGIONÁLNÍ KOMISE

Regionální komise se zabývá širokou škálou témat. Spolupracuje rovněž se zástupci regionálních sdružení obcí a měst, kteří se aktivně podílejí na jednáních a přinášejí různá témata k řešení. Zaměřuje se na aktuální otázky z legislativy, která přímo ovlivňuje život v obcích, dále na prosazení co nejlepších podmínek pro samosprávy při vyjednávání o budoucím nastavení politiky soudržnosti a možnosti získávání finančních prostředků z evropských i národních zdrojů, a proto představuje nedílnou součást orgánů Svazu.

Regionální komise se zaměřuje na téma regionální politiky, která se cíleně věnuje rozvoji regionů s ohledem na jejich soudržnost a zvyšování konkurenceschopnosti. Každý region by měl mít příležitosti ke svému vyváženému rozvoji odpovídajícímu jeho potenciálu a specifickým stránkám. Regionální rozvoj je velmi široké téma, které v sobě zahrnuje celou řadu aktivit. Obecně jde tedy o úsilí směřující ke snižování regionálních rozdílů podporou ekonomických aktivit v regionech. Regionální komise samozřejmě věnuje zvláštní pozornost také specifickým problémům rozvoje měst a venkovských oblastí. Její členové diskutují, vyměňují si zkušenosti, hledají a předkládají návrhy řešení aktuálních problémů, s nimiž se města a obce z hlediska regionálního rozvoje potýkají. Jako příklad lze uvést problematiku národních dotačních titulů, evropských dotací, nastavení a zapojení se do integrovaných nástrojů, roli DSO a další témata související třeba s rozvojem venkova. Součástí komise je také pracovní skupina pro kohezní politiku.

Předseda

Předsedou komise je **Ing. Lukáš Vlček**, který je zároveň starostou města Pacov. Pozici starosty vykonává od roku 2006. Je také předsedou Svazu obcí mikroregionu Stražiště a předsedou MAS Via rustica. V roce 2020 se po volbách do krajských zastupitelstev stal náměstkem hejtmana Kraje Vysočina.

Garant

Garantem komise je **Mgr. Gabriela Hůlková**, která pracuje jako referentka Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů. Kromě oblastí regionálního rozvoje má také na starosti oblast mezinárodní spolupráce, především partnerské spolupráce obcí a měst. V její gesci je i zastoupení Svazu v mezinárodních organizacích, jako je Rada Evropských obcí a regionů a Evropský výbor regionů, dále realizace mezinárodních projektů Svazu, akcí se zahraniční účastí, konzultační činnost v oblasti financování mezinárodních aktivit obcí apod.

Členové s hlasovacím právem

Ing. Lukáš Vlček
starosta města Pacov
Mgr. Bc. Silvia Doušová
místostarostka města Kutná Hora
PhDr. Jan Fluxa
místostarosta městské části Plzeň 2-Slovany

Jan Jiskra
starosta obce Starkoč
Ing. Pavel Hájek
starosta obce Těchobuz
Ing. Petr Osvald
zmocněnec primátora pro EU, st. m. Plzeň
Ing. Lukáš Raszyk
náměstek primátora, st. m. Karviná
Karel Rejchrt
starosta obce Božanov
Ing. Alexandr Terek
starosta města Horní Slavkov
Ing. Vít Zeman
náměstek primátora st. m. Jihlava

Dalších 10 členů je s hlasem poradním.

Krátce k současné činnosti

V poslední době se regionální komise a také její pracovní skupina pro kohezní politiku zabývaly zejména tématem budoucí podoby politiky soudržnosti a nastavením pravidel pro čerpání evropských fondů po roce 2021. S ohledem na letos vzniklé nové fondy a programy (Fond pro spravedlivou transformaci, Modernizační fond, Národní plán obnovy) se dále zajímaly a připomínkovaly materiály relevantní těmto iniciativám tak, aby bylo zajištěno co možná nejširší zapojení obcí a měst do těchto zdrojů.

Zastoupení komise/Svazu v mezirezortních komisích a jiných institucích

Několik členů komise je zastoupeno v orgánech, které fungují mimo Svaz. Jako příklad můžeme uvést následující:

Pracovní skupina pro tvorbu Strategie regionálního rozvoje 2021–2027 a jejích akčních plánů
PT IROP 2014–2020 – sportovní infrastruktura
Pracovní skupina pro tvorbu společné zemědělské politiky
Transformační platforma
PT IROP 2021–2027
PT OP D 2021–2027
Platforma pro přípravu Modernizačního fondu
Platforma pro přípravu Národního plánu obnovy

Mimořádné Předsednictvo Svazu, 4. prosince 2020

Pět členů Předsednictva se sešlo ve svazové kanceláři, většina se připojila on-line. Tak se k jednání připojila i generální ředitelka Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových Kateřina Arajmu. K hlavním bodům jednání tedy patřila problematika převodu majetku státu na obce a města. Kateřina Arajmu úvodem poděkovala za navázanou konstruktivní spolupráci se Svazem měst a obcí a provedla členy Předsednictva základními mantinely, které stanovuje právní úprava a metodika Ministerstva financí pro převod státního majetku na územní samosprávy – *této otázce jsme se věnovali také na krajských setkáních a podrobnější článek zveřejnili v INS č. 10/2020. Aktuální informace přineseme v některém z dalších čísel zpravodaje.*

Dalším bodem programu byl daňový balíček a míra kompenzace pro města a obce – *podrobný článek k tématu viz str. 8–9.* Předseda Svazu František Lukl informoval, že v současné době (rozumí se tedy počátek prosince) nepanují shody, jak by měl daňový balíček ve vztahu k občanům vypadat. Pro Svaz je však nejdůležitější obhájit co největší procento finančních prostředků pro samosprávy. Územní partneři požadují sanaci příjmů ve výši 80%. S tím souhlasili i členové Předsednictva Svazu.

Rada Svazu, korespondenční hlasování, 7. prosince 2020

Jako většina komisí a pracovních skupin i Rada Svazu zvolila k svému prosincovému jednání a rozhodování jinou cestu. Vzhledem k tomu, že jde o těleso velmi početné, Rada má 101 členů se 103 hlasy, její členové se rozhodli pro individuální prostudování podkladových materiálů a korespondenční hlasování. Podkladové materiály byly k vyjádření rozeslány zhruba s 14denním předstihem a v mezidobí, 27. listopadu 2020, se k nim pro zájemce formou aplikace Microsoft Teams uskutečnila on-line debata. Do té se zapojilo 16 členů. František Lukl při ní informoval o aktuálně projednávané legislativě. Hovořil především o daňovém balíčku, v rámci něhož je vůle kompenzovat obcím a krajům příjmy. Svaz prosazuje kompenzaci v rámci rozpočtového určení daní. Poté se debata točila okolo rekodifikace stavebního práva. Vlastimil Pícek zúčastněně informoval, že je za Svaz členem Ústředního krizového štábu ČR, a vyzval členy Rady, aby se na něj obraceli v případě jakékoliv potřeby týkající se problematiky současné epidemiologické situace v ČR.

Korespondenčně byla vzata na vědomí kontrola plnění úkolů z posledního zasedání, stav členské základny (k tomuto datu Svaz sdružoval 2766 členů s počtem obyvatel 8 499 200) a zprávu o hospodaření Svazu k 30. září 2020. K materiálům neměl nikdo výhrady.

Úkolem Rady je schválit rozpočet Svazu na následující rok. Rozpočet byl schválen takto:

Příjmy:

a) Příjmy kapitálové:	25 000,00 Kč
b) Příjmy na zajištění činnosti a aktivit kanceláře:	120 939 000,00 Kč
c) Převod z rezervního fondu:	4 242 200,00 Kč

Výdaje:

a) Výdaje na investice a majetek:	500 000,00 Kč
b) Výdaje na zajištění činnosti a aktivit kanceláře:	124 706 200,00 Kč
c) Převod do rezervního fondu:	0,00 Kč

Na rok 2021 byl tedy schválen vyrovnaný rozpočet, přičemž schodek hospodaření Svazu bude kryt z přebytků hospodaření Svazu minulých let – rezervního fondu Svazu, který je k 31. prosinci 2019 ve výši 42 463 449,19 Kč. Rezervní fond se tedy sníží na 38 221 249,19 Kč. V podkladových materiálech měli členové Rady možnost podrobně se seznámit s postupem realizovaných projektů (Centra společných služeb, Efektivní správa obcí – *aktuální informace zveřejňujeme vždy v rubrice Projekty*), a s přípravou nových (Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst, Nastavení systematického přístupu k financování chytrých řešení v České republice, Zefektivnění služeb veřejné správy v oblasti lokální ekonomiky a rozvoje území – zkráceně Obec a lokální ekonomika – OLEK).

Na vědomí vzala Rada dále informace o současném programovém období 2014–2020 a o vyjednávání nového programového období 2021–2027 (*podrobný článek viz INS č. 12/2020*).

Podkladový materiál týkající se aktuální legislativy popisoval situaci ohledně těchto právních norem/oblastí (*k vybraným normám najdete podrobnější informace v minulém a tomto vydání našeho zpravodaje*): Stavební zákon a zákon změnový (*viz str. 13*), Novela zákona o obcích, Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035 – Aplikační dokument, Státní politika životního prostředí, Obecný programový dokument pro implementaci Modernizačního fondu v ČR (*viz INS č. 11/2020*), Nová odpadová legislativa (*viz str. 9–10*), Sociální zákonodárství – vývoj, Novela vyhlášky o inkluzi, Návrh novely o zdravotnických službách, Novela ústavního zákona o bezpečnosti, Novela krizového zákona.

Rada Svazu podpořila postoj Předsednictva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony. Předsednictvo ve svém stanovisku žádalo vládu a Parlament, aby systémovou podporou zmírnila dopady poklesu daňových příjmů územních samospráv, které jsou a budou způsobeny snížením inkasem daňových příjmů, zejména v souvislosti s legislativními změnami v oblasti daní, posílení rozpočtů samospráv znamená transparentní užití veřejných zdrojů co nejblíže občanům, jež pochopitelně pomůže obnovit regionální ekonomiku, podpoří místní živnostníky a znovuoobnoví ekonomické řetězce v území. Předsednictvo dále vládu a Parlament žádalo, aby v rámci projednávání návrhu státního rozpočtu na rok 2021

- podpořily financování kultury a sportu na komunální úrovni a zabránily tak zániku kulturních a sportovních podniků provozovaných obcemi a městy,
- navýšily finanční prostředky na zajištění sociálních služeb ve městech a obcích,
- podpořily financování veřejné hromadné dopravy zajišťované obcemi, a to ze státních zdrojů určených ke krytí ztrát způsobených pandemií covid-19,
- podpořily financování hospodářských činností zajišťovaných obcemi, a to ze státních zdrojů určených ke krytí ztrát způsobených pandemií covid-19, tak aby nevznikala diskriminace obcí a měst vůči ostatním podnikatelským subjektům ve stejném oboru,
- zmrazily platy představitelů státní moci a platy státních zaměstnanců a zaměstnanců ve veřejné správě.

Nesouhlasilo se zněním vládního návrhu stavebního zákona, ve kterém byl předložen k projednání Poslanecké sněmovně. Svaz podporuje procesní změny, zejména digitalizaci stavebního řízení. Nadále však nesouhlasí se změnou institucionální.

Rada Svazu ještě vzala na vědomí informace o přípravě XVIII. sněmu Svazu a schválila jeho návrh programu. Dále schválila návrh na změnu Stanov Svazu – návrh změny stanov v rámci struktury Svazu zakotvuje v § 6 jako nový orgán Výbor dobrovolných svazků obcí, který bude mít v rámci struktury Svazu obdobné postavení jako Výbor městských částí a obvodů. V § 12 se upravuje členství v Radě tak, že členy Rady jsou rovněž 3 členové Výboru DSO.

Komise pro informatiku, 10. prosince 2020, on-line

Hlavním tématem byly tentokrát licence od společnosti Microsoft pro města a obce a zastoupení společnosti Microsoft v České republice. Bylo opakovaně konstatováno, že zastoupení přímo na území České republiky je nutné, a to i s ohledem na přenos dat a informací přes hranice nejen České republiky, ale i Evropské unie. Jako podstatné bylo shledáno i to, že tuzemský zástupce byl obeznámen více s chodem a podmínkami veřejné správy v České republice a jeho činnost a pomoc tak byla územním samosprávným celkům bližší. Komise dospěla k závěru, že by bylo vhodné opětovné ustanovení tuzemského zástupce společností Microsoft.

Dalším tématem byla tvorba a nastavení Informační koncepce malých obcí. V tomto ohledu komise přijala závěr, že by bylo vhodné přiblížit tvorbu koncepce více malým obcím, neboť často právě tyto nemají k dispozici dostatek odborníků pro její tvorbu a správné nastavení, avšak existence koncepce či její aktualizace je pro další rozvoj obce podstatná. Komise proto hovořila o nastavení možné pomoci směrem k obcím v tvorbě informačních koncepcí.

Pracovní skupina obcí II. typu, 15. prosince 2020, on-line

Pracovní skupina si ve svém programu na závěr roku vyhradila zásadní tři témata, jež rezonují vesměs celý rok všemi setkáními – příjmy obcí, nová kodifikace stavebního zákona, odpadová legislativa. Všechna témata se zcela bytostně dotýkají obcí II. typu a je třeba je neustále s ohledem na jejich dopady sledovat. Otázka příjmů obcí byla řešena nejen z pohledu roku 2020 a jejich snížení, ale i z pohledu pro další léta a jednoznačné nastavení rozpočtového určení daní tak, aby kupříkladu obce nedoplácely na služby, jež si stát u obcí objednával. Otázka nové kodifikace stavebního práva je členy pracovní skupiny vnímána velice citelně – obavy o zrušení stavebních úřadů neustávají. V oblasti odpadové legislativy byly řešeny otázky skládkovacích poplatků, cesta k nastavení snížení komunálního odpadu a k třídění obalových odpadů ve vztahu k možnostem obcí a zajištění těchto činností stran odpadových společností. Sdílení praktických zkušeností zejména v tomto ohledu včetně těch negativních se stalo předmětem diskuse v rámci celé pracovní skupiny.

Předsednictvo Komory obcí, 17. prosince 2020, Kancelář Svazu, Praha

Předsednictvo Komory obcí na svém zasedání nejprve řešilo problematiku týkající se daňových změn. Navrhovaný daňový balíček představoval pro samosprávy značný výpadek příjmů, avšak

díky dohodě a spolupráci s Asociací krajů ČR, Sdružením místních samospráv a Svazu měst a obcí ČR se v komunikaci se Senátem podařilo připravit pozměňovací návrh, který by tento pokles příjmů obcím prostřednictvím navýšení RUD kompenzoval. Jako další téma se řešil stavební zákon, kdy se k uvedenému bodu na jednání dostavil David Sláma, ředitel odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy. Vláda návrh stavebního zákona předložila Poslanecké sněmovně, přičemž na počátku listopadu již prošel prvním čtením. V současné době probíhá příprava pozměňovacích návrhů k předloženému návrhu a Svaz i nadále bude usilovat o co nejpříznivější verzi pro města a obce. Dále se řešila oblast odpadové legislativy, která pro města a obce také představuje řadu problémů. V současnosti se vytvářejí prováděcí předpisy a Svaz uvedenou problematiku nepřetržitě sleduje a zveřejňuje vydané metodiky Ministerstva životního prostředí. V neposlední řadě se řešilo téma aktuální situace v sociální oblasti a novinky v legislativě, kdy na vládu byla zaslána novela zákona o sociálních službách, a to i přes trvající rozpory.

3x z předsednictva Komory obcí, 17. prosince 2020

Státní pozemkový úřad vyhlásil 14. ročník soutěže Žít krajinou

Soutěž zaměřenou na komplexní pozemkové úpravy pořádá Státní pozemkový úřad (SPÚ) ve spolupráci s Českomoravskou komorou pro pozemkové úpravy (ČMKPÚ) již od roku 2006. Krajské pobočky SPÚ, projektanti, stavitelé nebo obce či vlastníci realizované stavby mohou své projekty přihlásit **do 31. ledna 2021**. Soutěž podporuje projekty, které svým charakterem splňují požadavky na celkové řešení krajiny nebo její části. Přihlásit lze takové projekty, které byly dokončeny nejpozději 31. prosince 2019.

„Hlavním cílem soutěže Žít krajinou je seznámit odbornou i laickou veřejnost s rozsahem a úrovní výstavby společných zařízení. Oceňujeme v ní kvalitně odvedenou společnou práci poboček krajských pozemkových úřadů, projektantů, dodavatelů a obcí,“ představil

důvod pořádání soutěže ústřední ředitel SPÚ Martin Vrba a dodal, že účelem je také přispět tímto způsobem ke zvýšení prestiže všech zúčastněných stran v jejich oboru působnosti.

Do soutěže může přihlásit svoji realizaci:

- místně příslušná pobočka krajského pozemkového úřadu;
- projektant, resp. projekční firma pozemkové úpravy;
- autor realizačního projektu společného zařízení;
- realizační firma společného zařízení;
- **obec, resp. vlastník společného zařízení.**

Přihlašovat projekty do soutěže je možné do 31. ledna 2021 v souladu s pravidly zveřejněnými na webových stránkách soutěže: <http://www.soutezzitkrajinou.cz/>.

Soutěží se ve dvou kategoriích:

1. Zelená a dopravní infrastruktura (prvky ÚSES, opatření ke zpřístupnění pozemků)
2. Tvorba a ochrana krajiny (protierozní a vodohospodářská opatření)

V každé kategorii jsou udělována první tři místa. Dále porota vybere vítěze Ceny SPÚ. Cenu veřejnosti získává projekt s nejvyšším počtem hlasů získaných ve veřejném internetovém hlasování. To proběhne během dubna 2021. Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže se uskuteční 7. září 2021 v budově Senátu.

Česká krajina potřebuje vyvážený vztah mezi zachováním přírodních zdrojů a udržitelným rozvojem zemědělství. Smysluplné pozemkové úpravy jsou proces, který probíhá již čtvrt století a přispívá k tomuto vyváženému vztahu zemědělce a krajiny. Zpřehledňují a uspořádávají pozemky tak, aby to lépe vyhovovalo jejich majitelům i jejich účelu. Součástí návrhu pozemkových úprav je i plán zmiňovaných společných zařízení, ten tvoří cestní síť a systém ekologických, protierozních a vodohospodářských opatření. Vrací do krajiny biokoridory a biocentra, vodní nádrže, polní cesty, zatravněné průlehy, větrolamy i novou zeleň, tedy prvky, které pomáhají české zemědělské krajině.

Ilustrační foto: ocenění z roku 2019

Komunální projekt roku 2020

Společenské akce, mezi které slavnostní ceremoniály s vyhlášením vítězů soutěží patří, utrhly tento rok velké rány. Není tomu jinak ani v případě soutěže Komunální projekt roku 2020, jehož ceremoniál se měl konat již 3. listopadu. Pořadatelé, mezi kterými je i Svaz měst a obcí, s vyhlášením soutěže otáleli. Vzhledem k stále nepříznivé epidemiologické situaci se nakonec rozhodli ceremoniál zrušit. Vítězové však o své ceny nepřijdou. Dary obdrží osobně přímo na svých radnicích.

Komunální projekt roku je celostátní soutěž, kterou každoročně od roku 2015 uděluje časopis Moderní obec ve spolupráci s dalšími subjekty. Letos opět nad soutěží poskytla záštitu ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová a Svaz měst a obcí měl svého zástupce v hodnotitelské porotě. Byl jím místopředseda Svazu a starosta obce Velký Osek Pavel Drahovzal. Soutěž oceňuje projekty v 10 kategoriích. Z vítězů z jednotlivých kategorií poté odborná porota vybere jednoho absolutního vítěze. Vítězné komunální projekty získají i letos sošku srdce z českého křišťálu z novoborského Sklářského ateliéru ASTERA a symbolickou peněžní odměnu. A kam letos pořadatelé tyto ceny odvezou?

Celkovým vítězem se stal **Dům sociálních služeb Pacov**, který zároveň uspěl v kategorii Sociální projekt roku. Porota na pro-

jektu ocenila zejména významné rozšíření kapacity pro pacienty s Alzheimerovou chorobou a dalšími intelektovými poruchami a vytvoření 40 nových pracovních míst, ale i celkovou estetickou hodnotu stavby. Starosta Pacova Lukáš Vlček, který byl součástí realizačního týmu, však zdůraznil, že si projektu cení také proto, že prošel přes funkční období tří zastupitelstev. Pacov, který naleznete v kraji Vysočina, spadá do regionu s vysokým věkovým průměrem obyvatelstva, a tak „*k realizaci projektu proto vedly důvody jak komunitní a sociální, tak ekonomické,*“ dodal starosta. Přestavba je dílem týmu architektů pod vedením architekta Zdeňka Rychtaříka, jenž se v Pacově podílel i na dalších rekonstrukcích.

Vítězům v jednotlivých kategoriích také blahopřejeme:

Sociální projekt roku – projekt péče o seniory, hendikepované a sociálně znevýhodněné občany

- Dům sociálních služeb Pacov

Děti a rodiče – projekt pro školáky, předškoláky a jejich rodiče

- Nová ZŠ v Okrouhlici

Sport a veřejné zdraví – podpora sportovních a pohybových aktivit občanů každého věku a podpora zdravého životního stylu

- Rekonstrukce venkovního koupaliště na Velkém sídlišti v Berouně

Veřejná zeleň – péče o okrasné plochy, parky, lesy

- Lesopark Staré Lázně v Konstantinových Lázních

Kulturní a vzdělávací činnost – kulturní, vzdělávací a společenské programy pro občany, rozvíjení kulturních a historických tradic

- Dostavba školního areálu ZŠ Žižkova ve Zdicích

Odpadové hospodářství – systém a organizace sběru, likvidace a využití odpadů

- Je to čistě na nás – snižování spotřeby jednorázových plastů ve Vsetíně

Utváření veřejného prostoru – řešení veřejných prostor a budov, dopravních staveb a péče o památky

- Regenerace centrální části obce Svojsín

Chytrá obec – komplexní i dílčí projekty využívající digitální a informační technologie ke zkvalitnění života v obcích

- Dohled a řízení energií v ZŠ, ZUŠ a sportovní hale ve Zruči nad Sázavou

Energeticky úsporná obec – energeticky úsporná opatření ve městech a obcích

- Stavební úpravy a rozšíření krytého bazénu v Šumperku

Ekologický projekt roku – malé i velké projekty na ochranu životního prostředí

- Stavba teplovodu a kotelny na biomasu Kněžice

Zdroj: Moderní obec

Vítěz Komunálního projektu roku 2020, dům sociálních služeb Pacov

František Lukl vyhlášen manažerem roku 2019 v kategorii Veřejná správa

O soutěži

Soutěž České manažerské asociace a partnerů již 26 let vyhledává, hodnotí, oceňuje a propaguje nejlepší řídicí pracovníky a úspěšné osobnosti z řad podnikatelů, lídrů. Řadí se mezi TOP 10 nejuznávanějších soutěží v České republice. Jedinečná je v tom, že vyzdvihuje manažery napříč odvětvími, profesemi a regiony. Je prezentací moderních, úspěšných metod řízení a nových trendů. Výsledky 27. ročníku měly být vyhlášeny v dubnovém a říjnovém termínu, vzhledem k situaci se tak ale stalo až 3. prosince 2020 v pražské centrále České manažerské asociace.

„Nehledě na komplikace provázející soutěž kvůli opakovanému nouzovému stavu výsledky potvrzují vysoký společenský význam

tohoto dlouhodobého projektu napříč obory vyhledávat a zviditelňovat úspěšné manažerské osobnosti a vizionáře,“ uvedl při vyhlášení Petr Kazík.

Předseda Svazu František Lukl se do 27. ročníku soutěže přihlásil a v kategorii Veřejná správa zvítězil. Představujeme vám jeho názory, ale i vysvětlení, proč do soutěže vstoupil.

Krédo: *S pozitivní energií a zdravým rozumem.*

Má zkušenosti z veřejné správy, od roku 2005 jako starosta úspěšně vede město Kyjov. Dříve působil v Hodoníně, jako vystudovaný právník byl na pozici vedoucího právního oddělení. Od července 2013 do ledna 2014 byl ministrem pro místní rozvoj ve vládě Jiřího Rusnoka. Od roku 2015 je v čele Svazu měst a obcí ČR, předtím zde od roku 2011 působil jako místopředseda.

Zeptali jsme se:

Co považujete za svůj největší manažerský úspěch v posledních letech?

Stát v čele dlouhodobě stabilního a profesionálního týmu, kterému se daří rozvíjet město smysluplnými investicemi bez většího zadlužení, s velkou tvorbou provozního salda a schopností zapojit spoluobčany do rozhodování o zásadních věcech města.

Jaké vidíte v současnosti nejdůležitější změny ve stylu řízení?

Ve veřejné správě v posledním období zaznamenávám velký důraz na komunikaci, spolupráci, sebereflexi a budování týmu. Individualistický a autoritativní přístup střídá asertivita, ochota se učit novým věcem, aktivní přístup a koncepční myšlení. Tým je základ.

Jak řešíte potřebu převzdělávání (reskillingu) managementu a pracovníků vzhledem k nástupu digitalizace?

Těší mě, že kolegové sami mají potřebu se vzdělávat a rozšiřovat své dovednosti i v této oblasti. Ve veřejné správě je řada příkladů dobré praxe, ze které si lze vzít inspiraci.

Hlavní rizika naší planety se vztahují k ochraně životního prostředí a udržitelné budoucnosti. Jak je vnímáte a jak na ně reagují samosprávy?

Ke všem výzvám přistupují se zdravým rozumem a prakticky. Uvědomujeme si rizika a hrozby. Do nových projektů zakomponováváme přírodě blízká opatření, snižujeme energeticko-

vní náročnost nejen budov a snažíme se napomoci i takovými zdánlivými maličkostmi, jako je obnova luk v intravilánu či využití dešťových vod z veřejných budov na zálivku.

Váš nejpádnější důvod, proč jste přijal nominaci do soutěže MANAŽER ROKU?

Tato soutěž vás donutí přemýšlet o sobě samém. O tom, v čem byste se mohl ještě zdokonalit, porovnat se s těmi nejlepšími a vzít si od nich inspiraci do dalšího profesního života.

Více o soutěži najdete na <https://manazerroku.cz>

IV. ročník soutěže Chytrá města 2020: Úspěch svazového projektu i zvláštní ceny poroty

IV. ročník soutěže Chytrá města 2020 letos ocenil inovace tzv. Chytrých obcí, měst a krajů. Oceněny byly projekty a řešení v 7 kategoriích, osobnosti z veřejného a soukromého sektoru, které se významně zasloužily na rozvoji chytrých řešení ve městech a obcích, a dalších 5 projektů získalo zvláštní cenu poroty mimo soutěžní kategorie. Obě kategorie pro jednotlivce, jak osobnost veřejného, tak i soukromého sektoru obsadili zástupci projektu Svazu měst a obcí s názvem Strategický rámec Smart City v České republice.

Do letošního IV. ročníku soutěže Chytrá města se přihlásilo přes 180 projektů a konkurence byla obrovská, a to nejen vzhledem ke kvantitě, ale především kvalitě. Odborná porota sestávající se z více než třiceti členů měla letos snad nejtěžší rozhodování ze všech proběhnuvších ročníků. Při dvoukolovém hodnocení posuzovala, do jaké míry přihlášená řešení a projekty splňují 4 pilíře SMART CITY, kterými jsou Proveditelnost, Udržitelnost, Úspora, Informovanost neboli otevřenost dat a zapojení veřejnosti. U mnohých projektů provedla také dálkové on-line hodnocení v místě realizace projektu prostřednictvím prostředků komunikace na dálku.

Úspěchem se může pyšnit i projekt Svazu. Ocenění v kategorii **Osobnost pro veřejný sektor 2020** a současně Cenu ministryně pro místní rozvoj Kláry Dostálové získala **Radka Vladková**, výkonná ředitelka Svazu za osobní po-

díl na etablování projektu Strategického rámce Smart City v ČR, propagaci ekosystému chytrého města a obce na půdě Svazu a oborových platforem. A zároveň titul osobnost pro soukromý sektor 2020 získala mimo jiné za zpracování implementační strategie SMART ČESKO **Rut Bízková**, zakladatelka, předsedkyně správní rady ISFOR.

Které projekty zvítězily dle jednotlivých kategorií?

Ocenění v kategorii **IDEA Smart City** (hodnocen je projektový záměr) se stává Liberecký kraj za Akční plán koncepce chytrější kraj pro Liberecký kraj.

Vítězem kategorie **Projekt pro region** se stal projekt Smart Region Jižní Čechy přihlašovatele Jihočeský kraj.

Další oceněnou kategorií je **Projekt pro obec do 10 tisíc obyvatel**, vítězem této kategorie se stal projekt Strategie rozvoje dopravy a veřejného sektoru města Milevska.

V kategorii **Projekt pro město od 10 do 50 tisíc obyvatel** uspěl EPC projekt pro obce ČVUT přihlašovatelů ČEZ ESCO, a. s., a ENESA, a. s.

V kategorii **Projekt pro město od 50 do 200 tisíc obyvatel** nejvíce oslovilo členy poroty Statutární město Kladno za svůj projekt Platforma INVIPO – SMART Kladno.

Poslední hodnocenou kategorií byl **Projekt pro město nad 200 tisíc obyvatel**, kde si první místo odnesl projekt „Citymove“ – multimodální aplikace pro navigaci městem přihlašovatele ŠKODA AUTO DiggoLab, s. r. o.

S ohledem na kvalitu přihlášených projektů a řešení se odborná porota rozhodla letos udělit ocenění mimo soutěžní kategorie a ocenila 5 přihlášených řešení a projektů **Zvláštní cenou odborné poroty za přínos v dané oblasti**.

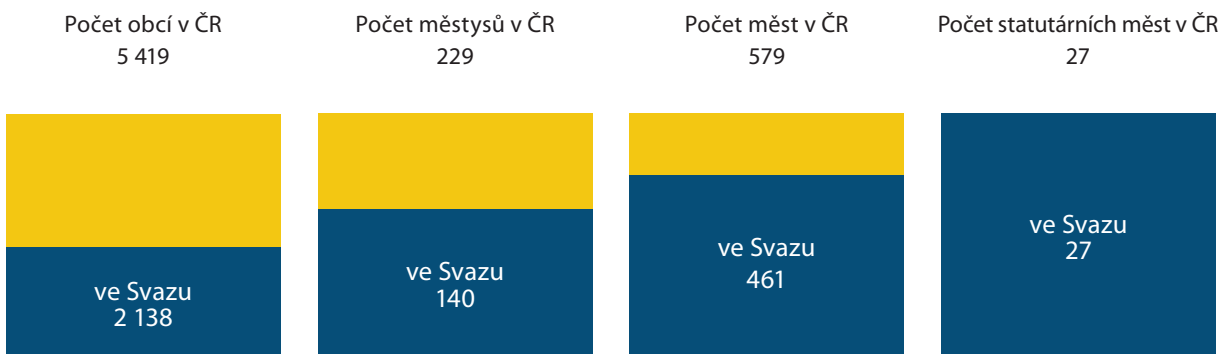
Zvláštní cenu odborné poroty za **opatření pro boj s pandemií covid-19** získal projekt H-Check II Rozšíření stanice pro bezkontaktní dezinfekci přihlašovatele HESTEGO, a. s. Na projektu Axiom smart integrační platforma společnosti AXIANS redtoo, s. r. o., vyzdvihla porota **přínos pro oblast integrace technologií**. Zvláštní cenu za **přínos pro úspěšnou realizaci projektů participativního rozpočtu** získal projekt „Dáme na Vás“, který podporuje participaci a občanskou iniciativu, která je právě nutnou podmínkou rozvoje konceptu Smart Cities. Za přínos v oblasti **komunikace mezi obcí a občany** udělila v letošním ročníku odborná porota zvláštní cenu společnosti Politinn, a. s., za projekt Platformy pro komunikaci mezi obcí a občany.

Zvláštní cena odborné poroty nebyla v letošním ročníku udělována pouze za projekty, ale ze strany odborné poroty byla oceněna rovněž iniciativa SKODAAUTOpomaha, a to za **podporu a pomoc občanům v průběhu pandemie covid-19**.

Zdroj: Tisková zpráva organizátora soutěže Smart City Innovations Institut, z. ú.

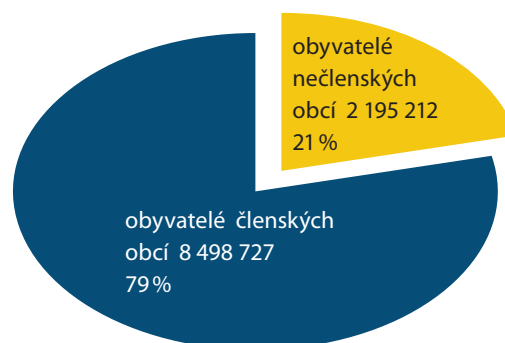
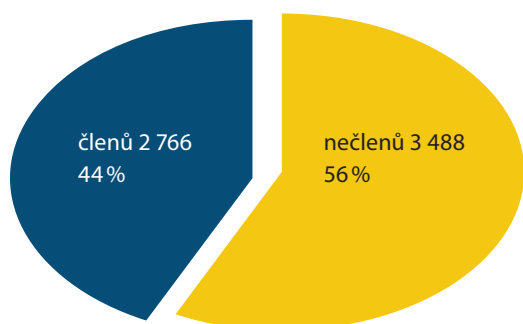

K 31. prosinci 2020 bylo ve Svazu měst a obcí České republiky 2 766 obcí, což představuje 44,23 % z celkového počtu obcí v České republice. Členské obce zastupovaly 8 498 727 obyvatel, což z celkého počtu obyvatelstva České republiky představuje 79,47 %.

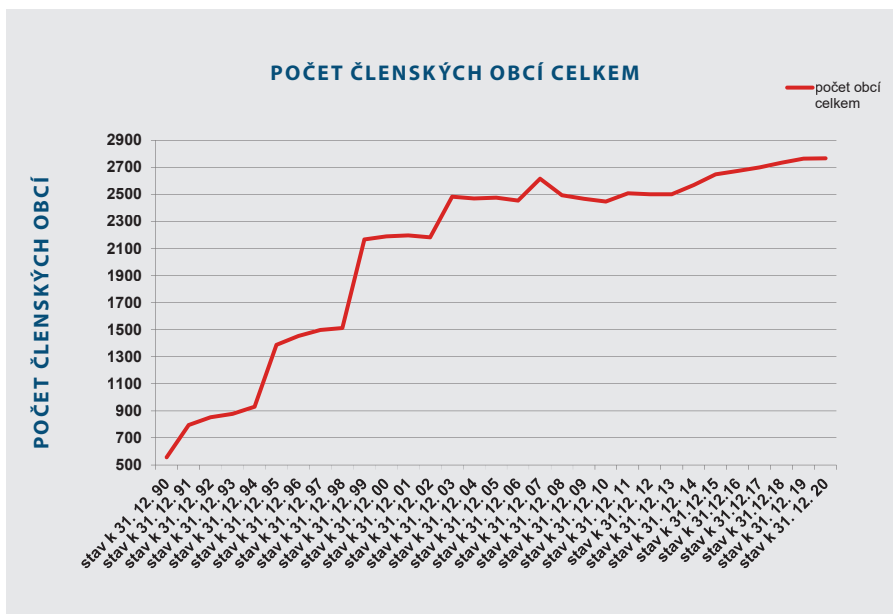
Počet obcí v ČR celkem: 6 254
z toho ve Svazu: 2 766, tj. 44,23 %

Počet obyvatel v ČR celkem: 10 693 939
z toho ve Svazu: 8 498 727, tj. 79,47 %

Pozn.: V celkovém počtu obcí ČR nejsou započteny 4 tzv. vojenské újezdy.
Členem Svazu je Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů, o. p. s.

VÝVOJ ČLENSKÉ ZÁKLADNY SVAZU DO 31. 12. 2020

stav k 31. 12. 90	557
stav k 31. 12. 91	795
stav k 31. 12. 92	853
stav k 31. 12. 93	877
stav k 31. 12. 94	930
stav k 31. 12. 95	1 387
stav k 31. 12. 96	1 453
stav k 31. 12. 97	1 497
stav k 31. 12. 98	1 511
stav k 31. 12. 99	2 166
stav k 31. 12. 00	2 189
stav k 31. 12. 01	2 196
stav k 31. 12. 02	2 181
stav k 31. 12. 03	2 481
stav k 31. 12. 04	2 469
stav k 31. 12. 05	2 475
stav k 31. 12. 06	2 453
stav k 31. 12. 07	2 615
stav k 31. 12. 08	2 493
stav k 31. 12. 09	2 466
stav k 31. 12. 10	2 446
stav k 31. 12. 11	2 507
stav k 31. 12. 12	2 500
stav k 31. 12. 13	2 500
stav k 31. 12. 14	2 568
stav k 31. 12. 15	2 647
stav k 31. 12. 16	2 673
stav k 31. 12. 17	2 698
stav k 31. 12. 18	2 734
stav k 31. 12. 19	2 763
stav k 31. 12. 20	2 766

